

KIADÓHIVATAL TELEFON: 9-77

Str. Baron L. Pop 10

SZERKESZTŐSÉG TELEFON

Egyéni-telefon (ny)

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Egész évre

Félévre

Negyedévre

Egy órára

Dr. Ramaseter Róbert
Budapest
2. Il. 8.

IX évfolyam • 267. szám

1928 December 8 szombat

• 5689 Kiszlétv 25 •

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Júda Makkábi emlékezete

Írta: Dr. Lövy Ferenc

Nemcsak a könyveknek, de sokszor a hősöknek a szerencséje is a sors véletlenségéből áll. Az ősidőkből nem egy embernek maradt fenn neve, aki éppenséggel nem szolgált rá, míg sokszor a legméltóbbak emléke is elmosódott, elhalványult. De talán senkivel sem történt nagyobb történelmi méltatlanság, mint Júdával, Matiszjáhu fiával, kit kortársai a Makkábi (kalapács) névvel tisztelték (mint sok század után Martel Károlyt, a kiváló frank hőst), metr mint a kalapács, úgy zúdta össze a zsidóságot elnyomó ellenségeit, a szükeket. Kétségkívül a legnagyobb zsidó hadvezér volt, aki egy felezer éven át burtó babilon, perzsa, görög, egyiptomi és szír fenhatóság alól felszabadította a népet és egy új, független zsidó országnak vetette meg alapját az ősi szentföldön. „Teitei által ujjongást szerzett Izraelnek, dicsősége a föld végéig hangzott és emlékezete örökké áldott lesz”, írja róla a Makkabeusok könyve.

A Makkabeus név csakugyan elismert, tisztelt lett a világon, sőt a keresztény egyház a szentek közé sorozta a Makkabeusokat (Sancti Makkabaei) és augusztus 1-én (illetve 8-án ünnepelte emléküket. Néhány évtized előtt a nagyhirű pápai államtitkár, Rampolla bíborosok írt nekik beható tanulmányt. Csak a zsidóság feledezett meg róluk, de különösen Judáról, egész a legújabb korig. A *Talmudban*, *midrásban* még csak a neve sem fordul elő. Tudja és feljegyezi, hogy Nikánor, a szír király hadvezére, büntető expedícióra indult a zsidók ellen; hogy a csatát és életét elveszti; hogy örömmelpot szentelték a diadal emlékére (csodálatosan éppen Ádár hó 13-án, vagyis a muszlim Eszter-bőjt napján!) azonban a győzelmet szerző dicső hadvezér, Júda Makkábi nevét nem említi. Májmoni (Rambam) törvénykönyvében szól „a Haszaneus fiál” győzelméről. Nem esoda, ha Wellhausen, a jeruzsálemi puszta-his elotti zsidó történet egyik legalaposabb keresztény kutatója, nem minden szny nélkül említi, hogy ha a keresztény névhez meg nem örzítte volna a Makkabeus könyveket, úgy a mai zsidóság az emleket dicsőret dacára teljesen elfelejtette volna legnagyobb hősenek, felszabadítóinak, Júda Makkábinak a nevét is.

Nagy ok lehet és van is ennek, habár nem tudom, miért sines megírva. En a következőben látom:

A fennemlített Nikánor legyőzése után azt olvassuk a Makkabeusok könyvében, hogy Júda meghallotta a római nép és birodalom híreit, hogy hogyan bódították meg az egyik országot a másik után, milyen erényekkel ékeskednek, milyen bü és megbízható szövetségesek. Ezért követséget küld Rómába és szövetséget köt a római néppel, melynek ele a szüke ellen irányult. Ugy gondolta ugyanis, hogy a kicsiny zsidóság a fényes szövetség dacára sem mérkőzhetik általánosan sikerrel az óriási szír tuleróval és a hatalmas római nép szövetsége biztosítja majd az eddigi eredményeket. Azonban amilyen okos és céltudatos volt Júda ezen politikai lépése, olyan végzetessé vált idővel a zsidóságra. Róma ugyanis a zsidóság kedvéért sem változtatta meg azt a politikáját, hogy bármely néppel is szövetséget kötött szövetséget, hogy alkalommal ezen a címen belső ügyeibe beavatkozhasson és végül uralkodni kezdjen.

ma alá hajtsa. Ez történt Judeával is. De még több is történt. Róma a zsidóktól nemcsak hazájukat, hanem hitüket is elvette. A honától, templomától megfosztott és vallásában is megalkozott zsidóság, mely szabadságának elvesztése után azt látta, hogy a belőle sarjadt új vallás, mely ellene támadt és megsemmisítésére törekedett, Rómába tette át székhelyét, elkeseredésében még arra is gyűlölettel gondolt, aki az első kapcsolatot létesítette Rómával. *Ez pedig a hős Júda Makkábi volt.* Hozzárult még, hogy a Makkabeus házból származó királyok mind jobban eltértek attól az eszménytől, melyért fegyvert fogtak és amellyel az ország önállóságát és a vallás szabadságát kívánták, úgy hogy lassankint a nép teljesen elfordult tőlük. Jeruzsálem elpusztulása után pedig még az emlékezetéből is kitörülte az egész Makkabeus házat, a hőöket és jámborokat épügy, mint a balt- és vészthozókat. Az általuk elrendelt öröm- és ünnepeiket megszüntelték, a róluk szóló könyveket, mint általában ama görögül volt írva, mint indexre tett műveket, nem olvasták többé, hőstetteiket elfelejték, csupán a Makkabeusok alyjának, Matiszjáhuak emlékét tartotta fenn és a csodát, hogy az egy napra való olaj nyolc napig egett az ujonnan felszentelt jeruzsálemi templomban, amit azonban Matiszjáhu nem ért meg.

Júda politikája az ő szemében a legüdvösebb volt és bizonyára többre becsülte a rómaiakkal kötött szövetséget, egy-egy harci győzelménél és akkor valószínűleg más is jogosan így gondolkodott,

de mégis végzetesen tévedett, amikor azt hitte, hogy a zsidó ügyet idegen segítséggel juttathatja diadalra, hofott minden nép csak saját maga segíthet magán. Jotog, erőt, hatalmat nem ajándékoznak. Nagyon jót akart, de nagyon rossz szolgálatot tett népének. *Ez az ő tragikum.*

Azonban, ha az akkori zsidóság, mely annyit veszített, mint egyetlen más nép sem a világon és annyit szenvedett, hogy más népek szenvedései csak játszi csokolységek hozzáképest, ki is tudta törölni emlékezetéből legnagyobb hadvezérét és felszabadítóját, a mai zsidóság, mely harmadik, harc nélküli honalapításra készül, hálás tisztelettel gondol nagy fiára, Júda Makkábiára, akinek fenyvalakja lelkesedésre, példája okulásra tanítja a zsidóságot a Makkabeus-ünnepen.

A zürichi utótőzsdén is 3-12-vel jegyezték a lejt, amelynek kurzusa újra megszilárdult

(Bucuresti-Bukarest, december 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány napi oszcilláció után a lej kurzusa mára ismét megszilárdult és Zürichben a nyitás alkalmával 3.10-el jegyezték a lejt és az az árfolyam a zártaiban 3.12-re emelkedett. — arra a kurzusra, amellyel a román valuta az utóbbi időben stabilizálódni látszott. Kétségtelen, hogy a lej esés, amely talán indokolatlanul nagy panikót idézett elő a belföldi pénzpiacra, egy tözsdemenőver eredménye volt, amelynek kezdeményezésével a kormány és a bukaresti sajtó nyitlan a liberális bankokat vadolja. A Banca Nationala intervenciója nyomán sikerült rövid idő leforgása alatt a régi árfolyamára felemelni, bizonyítékul annak, hogy távolról sem azért következett be a román valuta esése, mintha erre komoly gazdasági, politikai, pénzügyi körülmények szolgáltattak volna okot.

Ma délelőtt a miniszterelnökségen a lejesés tárgyában újabb értekezlet volt Maniu miniszterelnök elnöklése alatt, amelyen Mihály Popovici pénzügyminiszter, Maşteanu kereskedelmi miniszter és Mironescu külügyminiszter vettek részt. Kiszivárgott hírek szerint az értekezlet elhatározta, hogy szigorú vizsgálatot indít annak megállapítására, ki kezdeményezte a lej elleni kampányt.

A „Dreptatea” tegnapi számában egy bukaresti nagy liberális bankra, — nyilván a Banca Romaneascăra — hivatkozott és ugyanakkor megállapította, hogy a külföld is meglepetéssel vette tudomásul ezeket a Bukarestből kiinduló „la hausse” manővereket, amelyeket Temesváron keresztül közvetítették a spekulánsok. A bukaresti lapok szigorú vizsgálatot és könyörtelen szankciókat követelnek a bűnösök ellen.

Az „Adeverul” megállapítja, hogy a Banca Nationala intervenciója megkétszerezte a lejt értékét. A nyugati tőzsdéken 24, a budapesti tőzsdén pedig, amely a gyújtópontja volt a lej elleni spekulációnak, csak 36 órával az esés megindulása után lépett fel a Nemzeti Bank, mint vásárló.

Hír szerint a kormány ebben az irányban is a legszigorúbb vizsgálatot fogja megindítani. A kormánynak evidens érdeke az, hogy most, a kölcsön megkötése

és a lej törvényes stabilizációja előtt az ilyen következményekben könnyen végzetessé válható manőverektől mentesítve legyen.

Tegnap reggel a nyitás előtt még hátrahagyották a magánforgalomban a zürichi tőzsdén a lejt. A Banca Nationala ismeretesen távirati utasítást adott az összes jelentősebb tőzsdéi centrumokban lévő bankjainak, hogy tíz-tíz millió lejt vásároljanak. Kiderült azonban, hogy lei csak igen minimális mennyiségben van a piacon. A nyitás után már csak 3.03-al tudott vásárolni a Banca Nationala egy kisebb lejtöket délfele pedig már 3.06-ot volt kénytelen fizetni. A tőzsdézárás után a Banca Nationala, hogy egy újabb manővernek elejét vegye, vásárlóként lépett fel a magánforgalomban is, de már 3.0-al sem találta eladót. Este felé 3.11—3.13-as árfolyamon bonyolítottak le néhány jelentős tranzakciót, úgy hogy a manőver most már parirozottnak tekinthető.

A bukaresti tőzsdén is ma a Banca Nationala energikus közbelépésének hatása alatt és Popovici Mihály pénzügyminiszter meggyőztató kiadvetései következtében a hangulat lényegesen tenangadt.

A pénzügyminiszter kijelentette, hogy a lej árfolyama teljesen biztosítva van és hogy minden odama nyitói kísérlet, hogy a lej árfolyamát megrendítsék, már eleve sikertelenségre van kárnoztatva. Kijelentette végül, hogy parisi pénzügyi körökben elégtétellel vették tudomásul a román delegáció ésszerűsítését, amely a kölcsön ügyében a tárgyalásokat folytatni fogja. Végül pedig ismételtén kijelentette, hogy a lej esése csakis spekulatív eredménye volt ám azok, akik a la hausse játszottak, keseresen csalódnak fognak.

A „Cuvantul” legújabb számában ismét leszögezi, hogy a lej eséséért kizárólag a liberálisok felelősek, következésképpen szankciókat kell ellenük alkalmazni. A liberálisok egyrészt elhelyezték lapjaikban azt a hírt, hogy a kormány két és fél szantinnra akarja a lej árfolyamát lenyomni, másrészt pedig

olyan híreket terjesztettek, hogy az országban kommunisták zavarnak és a rend minden percben feborulhat s e hírek alapján indították meg a lej elleni spekulációt, amely ideig-óráig sikerült is.

A „Viitorul” mai számában reflektál az elhangzott vádakra. Tiltakozik az ellen, mintha az esést liberális körökből inszzenálták volna és azt állítja, hogy annak oka a kormány dubiózus magatartásában és a rendbontókka szembeni engedékenységében keresendő.

Bukarest, december 7. A fővárosi tőzsde ismét visszanyerte normális képét, Bukarestben ma délelőtt számos tranzakciót kötöttek 810 fontsterlinges árfolyamon; noha a londoni nyitáson 812-vel jegyezték a lejt. Az a tény, hogy a Banca Nationala elegendő devizával rendelkezik a szükségletek fedezésére és a lej elleni manőverek ellensúlyozására, kétségkívül bebizonyosodott az utóbbi napokban. A Nemzeti Bank egyébként értesítette a pénztéteket, hogy 807-es árfolyamon tetszés szerinti devizamenynyiséget hozsájt rendelkezésükre. A devizaelenőrző hivatal felhatalmazást nyert, hogy engedékenyebb legyen a devizakintalások engedélyezésénél. Kormánykörökben és mértékadó pénzügyi körökben a lej helyzetét a törvényes stabilizációig is biztosítottak látják.

Zürich, december 7. A lejt a tőzsdézárta után, a magánforgalomban is 312-vel jegyezték. Külföldi pénzügyi körökben a lej kurzus stabilitását garantálva látják.

Minden lángnak meglegyen
Áldozatos ára
Erec Jiszraél földjének
Visszaváltására.

Chanukakor gondolatok a
KKL-re. A Keren Kajemet váltja
vissza Erec Jiszraelt a zsidó
népnek. Minden lángért egy
adományt a KKL-nek.

Lázongó jelenetek játszódtak le a budapesti városházán az autótaxi-szabályrendelet miatt

Budapest, december 7. A városháza első emeleti folyosója ma ismét zajos jelenetek színhelye volt. Dél előtt 10 óra körül mintegy 200 főnyi tömeg lepette el az első emeletet. A tömeg köréből elkieseredett kijelentések hangzottak el a tanácsnak a tegnapi ülésén az autótaxi-kérdésben hozott döntése miatt. A tömeg vezetői a polgármesteri titkári szobába mentek, ahol elő akarták magukat jegyeztetni kihallgatásra Sipőcz polgármesternél.

A polgármesteri titkár a kérést közvetítette Sipőcz polgármesterhez, majd megmondotta a küldöttségnek a polgármester üzenetét, amely szerint a tanács döntése ebben az ügyben végleges és így semmi értelme sincs a küldöttség meghallgatásának, mert ő a döntést

amogy sem változtathatja meg. A küldöttség tagjai ekkor fenyegetőzni kezdtek, mire a titkár a rendőri karhatalmat vette igénybe. A küldöttség ezután az első emeletet elhagyó tömeg közé vegyült, ahol elfereáltak a polgármester üzenetét. Elkieseredett kijelentések hangzottak el:

— Csak bankárok jutnak a polgármester elé, a pesti polgárok nem! A polgármester a mi jóvótunkból lett polgármester!

Különösen az asszonyok vezettek elégedetlenségüknek hangoztatásával, úgy hogy a hivatalban a nagy láрма miatt rövidesen egynegyedórára meg is állt a munka. A polgármesteri hivatal újabb rendőri karhatalmat kért, s a rendőrök tisztították meg az elégedetlenkedőktől a városháza folyosóját. Két asszonyt, kik a leghangosabbak voltak, a rendőri karhatalom őrizetbe vett.

butor

vásárlás bizalom dolga
Ha jó butort akar venni, ne sajnálja az utat
Marosvásárhelyre
(Tg.-Mures) és tekintse meg

Székely és Réti

Erdélyrészi Butorgyár Rt. hatalmas raktárak.
Bösendorfer, Stingl, Wirth, Hoffmann
zongora és pianó
gyárak képviselői.

Hite teljes egyéneknek kedvező üzleti feltételek

— Balthazar püspök a magyar állam és az egyházak szétválasztásáról beszélt. Debrecenből jelentik: A tisztán-tuli református egyházkerület őszi közgyűlésén Balthazar püspök tegnap nagyobb beszédet tartott a felekezeti közéletéről, melynek helyreállítását nemzeti szempontból elkerülhetetlenül fontosnak mondta. Ezután kifejtette, hogy el kell készülni Magyarországon az állam és az egyház szétválasztására, mert ha ez készületlenül érné az egyházat a legnagyobb katasztrófát szenvedhetné rá.

Hirdessen az „Uj Kelet”-ben

Select-mozgó
Szombat, vasárnap és hétfőn

Petrovics Svetislav és Evelyn Holt
Dr. Schaffer, a nőgyógyász
társadalmi drámában. (Monopol Thaliafilm.)

Következő műsor:

FÉRFIAK PRÉDÁJA
társadalmi dráma, főszerepben: Maly Delschaft.

Hölgyeim! Uraim! Ne törjék fejüket!

Legszébb! Legjobb! Legolcsóbb!

Karácsonyi ajándékot
Dr. Samuel Cluj férfidivatházában
Cal. Reg. Ferdinand No. 3.
szerezheti be.

Irányárak:		Karácsonyi reklám:	
la selyem puplin elejlűng	Lei 235.—	1 drb. selyempuplin elejlű ing	375.—
la selyemzokni	33.—	1 „ selyemzokni	33.—
la selyemsál	87.—	1 „ selyemsál	87.—
la selyemnyakkendő	36.—	1 „ angol „pyramid” zsebkendő	36.—
la gyapjukalap	225.—	1 „ selyem nyakkendő	36.—
Egész selyem puplin ing- mérték után is 6 óra alatt	375.—	1 „ gummi nadrágtartó	36.—
Utazóbőröndök, neszerek		1 „ soknitartó	36.—

Összesen: Lei 500.—
Vidéki rendelések azonnal elküldve utánvált mellett.
Karácsonyi beszerzéseit ne hagyja az utolsó pillanatra, minimális előleg ellenében vásárolt áruit félreteszem.

MINDENÜTT KAPHATÓ

DIANA SÓSORSZESZ

A VALÓDI

„Az ember a technikával karöltve jár, mint egy jó feleséggel”

Beszélgetés Jakob Wassermannal, a világhírű német regényíróval, akinek a legjobb barátja — a feleség

Budapest, december 7. Nagy busa feje van, akárcsak Móríc Zsigmondnak. A karosszéke sáppéde néz maga elé és hallgat. Egy ilyen elmélyült intellektust nehéz kérdésekkel zaklatni, mint például a szittogó baritonistát, vagy a népszerűségre vadászó, turnézó írókat Wassermann, aki felolvasó estjére érkezett Budapestre, nem aktuális és nem csevegő. Interjú? Legyen. Beletörődik. Vele szemben ül a felesége, egy érdekes arcú, komoly, rendkívül intelligens hölgy, maga is híres író, Martha Karlweiss. Legújabb regénye, az „Egy asszony utazik Amerikába” kétszáz ezer példányban jelent meg.

— Ez nem olyan sok — mondja, amikor meglátja elképedő arcomat — az uram könyvei félmillió példányszámmal jönnek ki.

Nem féltékeny az urára, a híresebb íróra. Hisz ugyanis a családban marad minden siker.

A házasság válságáról kérdelem a véleményét. Wassermann vállvonogatva felel:

— Válság? Itt csak arról lehet szó, hogy a férfiak nem válogatják meg eléggé gondosan a jövődöbétjeiket. Hiszek abban, hogy mindenki számára akad egy nekivaló feleség. Az asszony a legideálisabb barát és dolgozó társ.

Házassági elméletét az életben is megvalósította. Ideális egyetértésben élnek ök ketten. Két külön ember, akiket azonban egybeköt a szerelem és a kölcsönös becsülés. Az ifjúsága iránt érdeklődöm.

— Fiatalabb éveimben rengeteget nyomorogtam. Kereskedtem, házaltam, ügynökségekbe és közben írtam, tanultam. Végül mégis csak az író győzött a kereskedő fölött. Vagy tán csak azért, mert nem sikerült elég jól az üzletem? és a bajszába mosolyog.

A Preussische Dichter Akademie elnökének választották meg, de Wassermann, a volt házaló, a szegény zsidógyerekből lett író nem fogadta el ennek az előkelő testületnek a meghívását. Úgy érzi, hogy a költészet összeférhetetlen a hivattal.

Egyik legnépszerűbb regényéről, a Maurizius esetről beszélgetünk. Valaki megkérdi, hogy nem készült-e ügyvédnek? Mert annyi jogászai tudással van megírva a könyv, hogy a leggraffináltabb jogtudósok is tanulhatnak belőle.

— Csak egy a saját kedvtelésemre foglalkoztam joggal. Érdekel, mint minden más társadalmi jelenség. Már régen foglalkoztattak a justizmordok. A polgári törvénykezésről sohasem voltam valami jóvéleményű. Az igazságszolgáltatás tökéletlen. Tévedések és hamis ítéletek sorozata szól ellene a legsúlyosabban. A legfelháborítóbb pedig maga a halálos

ítélet. Szerintem élő embernek nincs joga megölni egy másik élő embert, még ha az a másik gyilkolt is.

— Miben látja az okát a hűnözés elszaporodásának?

— Ennek sokféle magyarázata van. Azt hiszem elsősorban gazdasági helyzetünkben rejlik a hiba. A földi javak aránytalanul egyenlőtlen elosztása fer mérszetszerűleg magával hozza a különböző kilengéseket.

— Mi a véleménye Oroszországról?

— Erről nem nyilatkozhatom.

— A faji és nemzeti problémákról?

Wassermann az ajkát rágeszalja.

— Kérem én dolgozó társam vagyok a Mond-nak, ott kifejtettem már többször a véleményemet ezekről a dolgokról. Különben pedig konzervatívnak vallom magam. Híve vagyok a haladásnak, de nem a felforgatásnak. Ha el is itélek hibákat a jobboldalon, nem helyeslem azokat a másik fronton. Minden problémát érdekel, szeretnék segíteni embertársaimon. Legutóbb például úgy éreztem, hogy el kell mondanom a véleményemet a zsidóságról. A nézetem azonban annyira egyéniek és elfogulatlanok, hogy a cionisták is meg hagyták rám és az antiszemita is. Látja, ez vagyok én.

— Iradalmi tervci?

— A legközelebbi hetekben Egyiptomba utazom, ott megírom a Maurizius eset folytatását. Ezt a regényemet huszonhét-szer írtam át. Van egy novellám, amit három évig írtam.

Flauberti lelkiismeretességgel dolgozik.

— Egy új regényalak hontakozott hí elöttem Kolumbusz Kristóf. Azt hiszem az ő élete elég érdekes téma egy nagyszabású regényhez.

És mesél Kolumbuszról, az emberről, akinek vívódásait, botlásait és lelkét senki sem ismerte. A krónika csak éveteket tud róla. De amit elmulasztott a történelem, azt könnyedén pótolja a művész fantáziája, amely akár a varázslók, biztosan jár, kel álommerőföldes eszében a leltint századok meszéjén. Csodátevő találával fel tudja támasztani a holt hősöket.

— A rádióról és repülőgépről?

— Az óceánrepülés szép teljesítmény. Az autó és egyáltalán a gép segítségünkre sietett barátunk. Az ember most a technikával karöltve rojja útját, megértő kettésben mint egy jó, hűséges feleséggel...

— És rámosolygott Martha Karlweissre, egyetlen kedves kolleginájára, a feleségére.

Kez

Két nap
A horvát

Zágráb, december 7. Két nap óta tart a tüntetés. A rendőrség felvívogósítást a tüntetőket is békéltetőnek többézzára.

Jelics és Hodzák akarta tartóztatni, találják őket, sem az a büne, hogy nemzetközi diáknél a horvát egy rendőrség részéről miatt. A horvát írja a titkázó árók a legválóga tik alá. Sorsuk szennyes priesse áttészövetséget lehetetlen helyzetre gyelmét.

A közoktatású adott ki, melyben igazgatókat, hogy kell zárni azokat

nyila

A kormány

(Bucuresti-Buk.) Uj Kelet tud.) Az aális sajtó olyan a Kormány a faly had vélezásásoka kök fenyegetések hogy a nemzeti körre adják szav kapcsolatosan D. államügyár az em munkatársai előtt melyben kategóri hasztási propagand zott híreket.

— A kormány döntö a államtitel győzőli a liberális szes reklamációiból esendőségek, sem tyv hatóságok ne lasztási propagand szokban ugyanis a választók egyen sen lepecsen foly megindult vizsgá iszolta be, hogy tekerlejték csak a megafartása a f mű lakosságát p

két legtonist

Char

c. vigjáté

Nincs

1 liter 1

Kezdetét vette a szerb terroruralma Horvátországban

Két nap óta egymást érik a letartóztatások Horvátországban. A horvát parasztpárt vezetőségét is le akarják tartóztatni. Lemond a Korosec-kormány?

Zágráb, december 7. A horvát fővárosban két nap óta egymást érik a letartóztatások. A rendőrségen nem adnak semmi felvilágosítást a letartóztatottakról s nekik is titkolják, de komoly hírek vannak többszázra menő letartóztatásokról. Jelics és Hodzics diákvezéreket is le akarják tartóztatni a rendőrség, de nem tartják őket sehol. A két diákvezérnek az a bűne, hogy táviratilag tiltakoztak a nemzetközi diákszövetség angliai elnökénél a horvát egyetemi hallgatóknak a rendőrség részéről történt brutálisai miatt. A horvát főiskolai diákságot — írja a titkózó távirat — szerb rendőrök a legválogatottabb kinzásolónak vetik alá. Sorsuk éhezés, tetű, poloska, szemnyes pitecsék. Joggal kérjük tehát a diákszövetséget hogy irányítsa erre a lehetetlen helyzetre a művelt Európai figyelmét.

A közoktatásügyi miniszter rendelkezést adott ki, melyben figyelmezteti az iskolai igazgatókat, hogy a közpiskolákból ki kell zárni azokat a kisdiákokat, akik nem

jelentek meg a hivatalos jugoszláv egyetemesi ünnepségen.

Zágráb, december 7. Ugy politikai körökben, mint a lakosság széles rétegeinek körében nagy izgalmet váltott ki Maximovics ezredesnek főispánna történt kinevezése. Az egész horvát sajtó tiltakozik a törvénytelenesség ellen. Az ezredes ma vette át hivatala vezetését.

A demokraták tiltakozó iratot adtak az elnöküknek, Davidovics Ljubának. Maximovics ezredes kinevezése miatt. A politikai helyzet teljesen kaotikus.

Belgrád, december 7. Maximovics ezredes, aki tegnap vette át a kormánytól utasításait a zágrábi zsupanátus vezetésére, elutazása előtt a sajtó képviselőinek kijelentette, hogy mint katonai, új méltóságában sem tehet mást, minthogy dolgozni fog a haza és a király érdekében.

Belgrád, december 7. A miniszterelnök a késő éjjeli órákig volt együtt. Le-folyásáról és a hozott határozatokról nem adtak ki hivatalos közlést. A Pravda című lap közlése szerint a mai miniszter

tanácsos dönti el, hogy szükségessé válik-e a kormány lemondása, vagy sem. A lap beavatott helyről azt a hírt közli, hogy Korosecnek sikerülni fog a kormány demokrata miniszterei lemondási szándékukról lebeszélni.

A miniszterelnök megtárgyalja a Horvátországban még szükséges személyi változásokat és az államvédelmi törvény alkalmazásba vételének módjait és eseteit. Hír szerint ezt a törvényt fogják már legközelebb alkalmazni a horvát parasztpárti vezetőkkel szemben is, akik közül többen a nyilvánosság részére is nyilatkoztak arról, hogy a december elseji ünnepontokkal szolidaritásuknak vallják magukat.

Tomics Vojiszláv tábornokot, a szerbiai csendőrség parancsnokát a kormány a zágrábi hadosztály parancsnokává nevezte ki. A tábornok elutazása előtt hosszabb kihallgatáson volt a belügyminiszternél, akitől utasításokat kapott új államhelyén követendő magatartását és intézkedéseit illetően.

sokon és beavatkozásra csak abban az esetben van joguk, ha zavargók kísérlik meg a rendbontást. Az egyes szociális elnökök, akiknek a választási törvény diszkrecionális jogot biztosít választási körzetekben, senki nem fogja munkájukban meggátolni, mint ahogy az a liberális választásokkor történt, amikor a liberális párt agensei és képviselője löttjei valósággal terrorizálták őket.

— Szigorú rendelkezéseket adunk ki, hogy sehol ne kezdjék meg a választásokat az ellenzéki pártok képviselőjelöltjei és bizalmiférfiai távollétében. Ebből az alatti is, a választási urna a legszűkebb nyilvánosság előtt fog állni, hogy a szavazóedüldék esodátatos eltűnése meg ne történhessen és ama földöntúli közek ki ne cserélhessék a szavazóleveket.

— A szavazatok összeolvasásakor a belügyminisztériumi rendelet szerint jelen kell lenniök az összes bizalmiférfiaknak és egészen bizonyos, hogy senki nem fogja elhurocolni az urna mellől az ellenzéki bizalmiférfiakat, mint ahogy a liberális választásokkor történt.

Ioanitescu azzal fejezte be nyilatkozatát, hogy a kormány a legnagyobb szigorral fog fellépni azokkal szemben, akik a rendbontást megkísérik még akkor is, ha azok a nemzeti parasztpárt tagjai lennének.

Ioanitescu belügyi alminiszter nyilatkozik a választások szabadságáról

A kormány minden rendbontóval szemben fel fog lépni, még ha a nemzeti parasztpárt soraiból is kerülőnének ki

(Bucuresti-Bukarest, december 7. Az Uj Kelet tud.) Az utóbbi napokban a liberális sajtó olyan híreket közlött, hogy a kormány a falvakban meggátolja a szabadság választásokat. A liberális parasztpárti vezetőkkel kényszerítette arra, hogy a nemzeti parasztpárt jelölje a körre adtak szavazataikat. A hírekkel kapcsolatban D. R. Ioanitescu belügyi államtitkár az egyik bukaresti napilap munkatársára előtt nyilatkozatot tett, a melyben kifejezően cáfolta meg a választási propagandát terrorjáról lauszírozott híreket.

— A kormány nem tehet arról, — mondotta az államtitkár, — hogy a falu népe elfelejtse a liberálisokat. A liberálisok összes reklámációjából látható, hogy sem a csendőrség, sem pedig az adminisztratív hatóságok nem avatkoznak be a választási propagandába, a liberális parasztpártban ugyanis csak arról van szó, hogy a választók egymás között talán túlságosan kifejezően folytatják a propagandát. A megindult vizsgálat legtöbb helyen azt bizonyította, hogy szó sincs terrorról, csak arról, hogy a liberálisok magatartása a falu kormánypárti érzelmeit lakosságát provokálta.

Igy történt például Chirnoci községben, ahol a liberális községi bíró fivére és utóbbi fia revolverrel egy csendesen manifesztáló tömeg közé lőttek, mert a tömeg a nemzeti parasztpártot élétette. Chiselet községben az ugyancsak liberális bíró arra biztatta a parasztokat, hogy menjenek el az akadémia egyik termebe s vegyenek annyi fát amennyit akarnak. Az intervenáló hatóságok előtt a parasztpárt azt a vallomást tették, hogy a községi bíró adott rendelkezést. Maia községben egy liberális földbirtokos titokban inni adott a parasztoknak, hogy zavart idézzenek elő.

— Még nagyon sok ilyen esetet sorolhatok fel, — mondotta a belügyi alminiszter. A hatóságok sohasem léptek túl a megengedett határokat, mint ahogy azt az eddigi kormányok közegei tették a választások előtt. És mert ezek a provokatív liberális megmozdulások nem vezettek semmi eredményre, a liberális képviselőjelöltek és ügynökök a presszó eszközökhöz folyamodtak.

Például: Az oltenitai kerület népbankjának elnökét összehívta Mirocea Frigator liberális képviselőjelölt, aki az oltenitai bank-konzorcium elnöke is egy-

személyben és rendelkezést adott az alárendelt bankigazgatóknak, hogy ne folyósítsanak kölcsönt a nemzeti parasztpárti érzelmeikről ismert parasztoknak.

— Amíg a kormány intézkedéseit illeti, hogy a választások teljes szabadságát biztosítsuk, biztosítanunk az ország közvéleményét, hogy december 12-iki ünnepnapja lesz az egész romániai lakosságnak. Az eddigi választási „atrakciók” után az idej választás olyan mély nyomokat fog hagyni a választók lelkeiben, hogy elég hiszen, hogy valaki a jövőben megkísérelje a választás szabadságának megsértését.

— A választási körzetekben a rendet maguk a polgárok fogják fenntartani. A hatóságok számára a legszigorubb rendelkezéseket adtuk ki, hogy csak mint ellenőrző közegek vegyenek részt a választá-

Általános amnesztia Belgiumban

Brüsszel, december 7. A belga kamarában ma tárgyalták az amnesztia törvényt. Az amnesztia kiterjed a flamand aktivistákra is, akiket a német megszállás alatti magatartásuk miatt helyeztek vád alá és ítélték el. Azon elítéltek, akiknek szabadságvesztés büntetése nem haladja meg a tíz évet szabadságuk visszanyerése mellett azonnal összes polgárijogaik élvezetébe lépnek az amnesztia életbeléptekor, a hosszabb szabadságvesztésre ítélt flamandok visszakapják szabadságukat, de csak öt év múlva lépnek polgárijogaik élvezetébe.

— Az Albrecht-ügy és Györkl Imre. Budapestről jelentik: Györkl Imre szociáldemokrata képviselő, aki tegnap napirend előtti felszólalásra kért engedélyt s ezt a képviselőház elnöke, majd utóbb a ház plénuma is megtagadta, kijelentette, hogy keresni fogja az alkalmat, hogy újlag szóvá tegye az Albrecht-ügyet.

URANIA-MOZGÓ
Szombat és vasárnap utóijára

Szudáni légió
két legionista küzdelme egy leányért. 10. szerepben: **Lillian Hall Davies.**
Monopoli D. manífiu.

Dupla műsor, közkívánatra

Charlie Chaplin „Cirkusz”
c. vígjátéka és **PARADÉS SZÉREP** szalondráma.

Nincs konkurenciája a Rózsa-féle kölnivizeknek
1 liter 100 lejtől kezdve **Rózsa M. Royal drogériája Cluj Fötér 26.**

Oriási botrányok közepette szavazta meg az osztrák nemzetgyűlés a tisztviselők fizetéspótlékát

Csaknem verekedésre került a sor a szocialisták és nagynémetek között
Megszigorították a postások a passzív rezisztenciát

Bécs, december 7. Az osztrák nemzetgyűlés mai ülésén a tisztviselők fizetéspótlékával kapcsolatban újabb botrányok voltak. A szociáldemokraták Zelenka és Austerlitz képviselők vezetése alatt újabb koncentrációs támadást intéztek a nagynémetek ellen, akiket azzal vádoltak, hogy rutul cserbenhagyták a tisztviselőket. A nagynémetek közül Sarhoc képviselő magából kikelve kiáltotta Austerlitz felé: „Ön Ausztria legnagyobb hímpelellérje!” Oriási tumultus keletkezett öklök emelkedtek a levegőbe, de a teremőröknek közbelépésére sikerült a már verekedni készülő képviselőket

szétválasztani. A többség a tisztviselők fizetéspótlék ügyében a kormányjavaslatot fogadta el, mely szerint a tisztviselők csak 30 százalékos decemberi pótlékot kaptak.

A technikai unió a nemzetgyűlés ülése után értekezletet tartott, amelyen elhatározták a passzív rezisztencia megszigorítását. Az unió, néhány napon belül újabb ülést tart s amennyiben ez idő alatt követeléseiket nem teljesítik, esetleg az általános postasztrájkot fogják proklamálni. A levélkérésítés teljesen megbénult máris.

A költségvetési bizottság tegnap elfo-

gadta a tisztviselők pótlékára vonatkozó kormányjavaslatot, de ez a postakalkulációkkal nem elégti ki. A bizottságban különben botrányos jelenetek játszódtak le. Bauer szociáldemokrata képviselő kilencvenhárom gyilkosnak nevezte Schöber volt rendőrfőnököt, mire csak nehezen lehetett megakadályozni, hogy tetlegességre ne kerüljön a sor.

Az új köztársasági elnök egyébként tizedikén foglalja el hivatalát. Utódjával a nemzetgyűlés elnökségében Ranek volt kancellár, vagy Gürtler volt minisztert emlegetik.

Máramaros megye minden falujában lelkes szeretettel fogadták a zsidóság jelöltjét

Dr. Fischer József propagandautija a máramarosi falvakban

Sighetul-Marmatiei Máramarosziget december 7. Az Uj Kelet tud.) Dr. Fischer József a máramaroszigeti nemzeti pártbizottsági képviselőjelölték társaságában tovább folytatta diadalutját a megyében. Szerdán a képviselőjelöltek Karácsony-falván, Alsóronán s Felsőronán tartottak programbeszédet, majd Sugatagra utaztak át, ahol több ezer fő néptömeg előtt nagyszabású népgyűlést rendeztek. A képviselőjelöltek kiemelték, hogy a rezsimváltás Romániában nemcsak a két párt közötti küzdelem egyik fordulata, hanem az egész állami élet jobbrafordulását jelenti. Dr. Fischer József hangsúlyozta, hogy mely meglepéssel tölti el a Zsidó Választási Blokkot az a tudat, hogy a zsidóság mily békés együttműködésben tud élni a román nép tömegeivel. A zsidóság üdvözletét hozta a népnek, mely hangos éljenzéssel ünnepelte dr. Fischer József nagyhatalmú beszédét.

Sugatagon a szép jelenetekben bővelkedő körletű egyik legszebb pillanata követte ezután: a szónokok beszédeitől fellelkessült tömeg spontán örömtől vezetve, hatalmas népművelést rendezett és a havas időben a parasztok ezrei perdeltek rára a képviselőjelöltek előtt.

Csütörtökön Budfalv, Káhnfalva és Valeni községben tartotta meg kortesutját a képviselőjelöltek csoportja.

Pénteken Máramaroszigetre utaztak vissza, ahol dr. Fischer Józsefet felkereste a két hitközség delegációja és arra kérték fel, hogy szombaton az ő templomukban imádkozzék. Dr. Fischer József, hogy mindkét kérésnek eleget tudjon tenni, péntek este a szefárd, szombaton délelőtt pedig az ortodox hitközség templomában vett részt az istentiszteleten.

Pénteken délelőtt 11 órakor a képviselő és szenátorjelöltek megjelentek a Korona-szálloda erkélyén. Ekkor Máramarosziget főterén hatalmas néptömeg gyűlt össze a hetivására. Az emberek mikor megpillantották az erkélyen lévő képviselőjelölteket, azonnal a Korona elé gyűltek, ahol nemsokára ezrekre menő tömeg szorongott. A nép hatalmas ovációban részesítette a képviselőjelölteket, akik sorra tartottak beszédeket a néphez. Az első szónok Indries szenátorjelölt volt, aki után dr. Fischer József tartott beszédet.

— Tíz évvel ezelőtt — mondotta dr.

Fischer József — a román nép százezrei gyűltek össze Gyulafehérváron, ahol tíz pontot állítottak össze a románság vezetői. Ez a tíz pont nemcsak Románia, hanem az egész világ demokratikus közvéleményének irányítója lehetne. A sors úgy akarta, hogy tíz éven keresztül neveljék a népet arra, hogy ezt a tíz pontot megértse és a román nép ideáljaként tűzze ki maga elé. Maniu volt az az ember, aki a népválás e magaslatos feladatát magára vállalta. Mert Maniu nem akarja, hogy Romániában különbséget tegyenek ember és ember között. Maniu nem akarja, hogy a zsidóság, mely évszázadok óta maradt pária él a többi népek között, másodrangú állampolgárokként szerepeljenek a román nép között.

— Akarjátok-e — intezte szavait a néphez dr. Fischer József — hogy ezután jobb legyen a sorsotok?

— Igen! — zúgta rá a tömeg.

— Akarjátok-e, hogy szabad országban szabad gyermekeket neveljünk, akik atyáik hagyományában, évezredek szokásokban nőjének fel, hogy igazságvágyú polgárai legyenek ennek az országnak és a haza érdekei szobrára célként lebegjenek szemük előtt?

— Igen! — zúgott újra a nép, mire Fischer József a következő szavakkal fejezte be beszédét:

— Akkor jöjjetek el a választásokra és adjátok le szavazataitokat a körre, mely Maniu Gyula tisztá, becsületes politikáját jelenti.

Az ezrekre menő tömeg lelkes üdvözlései fogadták a nagyszabású beszédet, melynek lecsillapulta után frenetikus éljenzés közepette dr. Lazar Illés emelkedett szólásra.

— Dr. Fischer József — mondotta — aki előttem szölt hozzátok, nagyszerű szónok és a román nyelv kitűnő ismerője. Sok román tanulhatna tőle rómanul, ő az erdélyi zsidóság képviselője, aki a zsidó tömegek szeretetét hozza el a román néphez. A román nép békében és megértésben akar együtt élni a zsidósággal, mert a történelem igazsága az, hogy minden ember egyenlő legyen a közös hazában. Ne hallgassatok rosszat akaró izgatók szavaira. Nekünk megvannak a magunk törekvéseink. Mi az igazság útján haladunk előre, melyről

nem térít el bennünket semmi és senki.

Dr. Filipciuc szölat fel még a rögtön-

Szatmáron és Nagykárolyban is megalakult a Zsidó Választási Blokk

(Satu Mare-Szatmár, december 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szerda este hét órakor az ortodox hitközség termében nagy érdeklődés mellett alakult meg a szatmári Zsidó Választási Blokk. A gyűlésen dr. Borgida József elnököl, aki Maniu Gyula érdemeit és a nemzeti parasztpárt programját ismertette. A szatmári zsidóság különösen hálára van kötelezve a kormányfő szemében, mert a hosszú ideig tartó liberális terror alól felszabadította. Javasolja, rendezzenek egy nagy népgyűlést, amelynek vezérszónokai Popovici pénzügyminiszter és dr. Fischer József legyenek.

Dr. Fischer Sámuel arra világít rá, hogy élesen disztigálni kell a Zsidó Választási Blokk és a Zsidó Nemzeti Szövetség között. Bár, mint ahogy Erdélyben minden zsidó megmozdulás a cionistáktól indul ki, a cionista szervezet hozta létre a Választási Blokkot is, ez nem jelenti azt, hogy a Zsidó Nemzeti Szövetség és a Választási Blokk azonos célokat követelnek. Ismerteti a nemzeti parasztpárt demokratikus kormányzati elveit, majd felhívja a zsidóságot, legyen a megválasztandó intézőbizottság segítőjére.

Grösz Izidor felhívja a Választási Blokkot, hogy lépjen érintkezésbe a helybeli kiskereskedők háromszázötven tagot számláló csoportjával. Sámuel Ignác és Rosenberg Sámuel a chaszidoknak és az iparosoknak a Blokk keretébe való felvételét kéri, majd Izsák Arnold hívja fel a figyelmet arra, hogy az erdélyi zsidóság kormányzati orientációja nem cionista, hanem népkisebbségi politika. Egyes román és magyar organumok ugyanis cionista politikanak minősítették a zsidóság pártállását.

Ezután dr. Borgida felolvassa az előkészítő-bizottság jelölését, mely szerint: A Választási Blokk elnökei: dr. Borgida József, ifj. Rejter Mór, Prinz Dezső. Al-elnökök: Guth Sándor, dr. Hunyald Izidor. Főtthár: dr. Stern Mór. Jegyző:

Nagy karácsonyi vásár
rendkívül olcsó árakkal a

"Louvre"

női divatruházban
Cluj Piata Unirii 8.
Néhány figyelemreméltó ár

1 m. mintázott bársony Lei 88.—
ezelőtt Lei 136.—

1 m. mintázott flanel Lei 58.—
ezelőtt Lei 75.—

1 m. kitűnő min. barchet Lei 55.—
ezelőtt Lei 72.—

1 m. mosó delain Lei 39.—
ezelőtt Lei 48.—

1 m. crêpe-satin Lei 480.—
ezelőtt Lei 625.—

Szövetek, selymek, schiffonok, vásznak nagy választékban! Maradékok félárban!

zött népgyűlésen, majd a tömeg lelkes hangulatban oszlott szét

dr. Schwartz Lajos. Választmány: Mandelbaum Ede, dr. Fischer Sámuel, Sagar Fülöp, ifj. Katz Márton, Rubin Dávid, Zichermann Vilmos, Gyene Adolf, Schiffer Jeromos, dr. Katz Izsó, Sámuel Ignác, Feldmann József, Grösz Dávid, Ellenbogen Simon, Jakab Antal, Rosenberg Sámuel, Roth Simon, Spitz Gyula, Klejn Antal, Paldi Zsigmond, ifj. Grösz Márton.

Nagykárolyban ugyancsak szerdán este tartotta meg gyűlését a Zsidó Választási Blokk, melyen elhatározták, hogy vasárnap délelőtt nagyszabású meetinget rendeznek, melynek szónokai dr. G. Valanu kormányzati képviselő, dr. Ferenc Ferenc és Benedek Sándor lesznek.

Máramarosziget, december 7. Dr. Fischer József kíséretével a szatmári választási blokk nagygyűlésére vasárnap Szatmárra utazik.

BRUTARIE SUTODE
KATONA
TELEFON 90-C.VICTORIEI

1. sz. fiók: Str. Memorandului 25.
2. sz. fiók: Cal. R. Ferdinand 33.
3. sz. fiók: Cal. R. Ferdinand 77.
Onnapi kalács, diés, mákos patkó, naponta 3-szor friss vajassütemény házhoz szállítva!

Gyomor-, bél-, cukor-, vese- és légzőmetegségek legjobb orvossága a

SZTOJKAI-ásványvíz

Kitűnő borviz. Cluj főlerakati Bognár és Szántó Rt.

Postai küldeményeknél 20% engedmény!

Vegyileg fest, tisztít CZINK, Cluj.

Postai küldeményeknél 20% engedmény!

NA

1 m. Opál ba
1 m. prima t
1 m. mosó d
1 m. seffir fér
1 m. francia
1 m. velour f
1 m. mintás
1 m. 145 cm
1 vég 10 méte

Karácsony

Nagy n

HIF

Az Uj Kelet az egyet zsidóság napilag
Főszerkesztő: Dr. Ma
Felölös szerkesztő: J
sz Uj Kelet cikkein
forrás megjelöl

— Szabó Imre

vappal az Uj Kelet megkezdjük Szabó ról írott meglátás: impressziói kövessé küldött cikke után lómzó esetek egész zsidóság mai hely cikkekét írt, amely mentalitáru és má lőt rendelkező zsi nak. A szokolnoki egész világon, ahol ma is a régi népi v tömegek egy rész Szalonikiben és A lépett minden szá nyezővel és több sággal kutató mun ka eredményeit tal vasója az utifegyze ző helyenként ke meg. A sorozatra a vasóink figyelmét.

Purgen (P biztos, gyors hat

— Készül a mu ból jelentik. A m körrendeletben ért szervezeteiket, nem szervezeteit, melyb a munkaködex tör munkáját megkezd készítésével egy meg, melyben egy a munkások dele nek. A munkaügy a szükséges intéz forvnytervezet m jön.

— Bethlen Genf entik: Genfi jelen István minisztere tett Drumond néps Bethlen tiszteletére niszterrezidens a N magyar titkárság v zeleső villájában v villásreggelin a g számos kitünősége Beau Rivage száll len miniszterelnök szövetségi pénzüg na tiszteletére.

NAGY KARÁCSONYI VÁSÁR!

1 m. Opál batizst minden színben	L	29.-
1 m. prima tenniszflanel	"	33.-
1 m. mosó delain	"	29.-
1 m. seffir férfiingre	"	39.-
1 m. francia crepp, pongyolára	"	39.-
1 m. velour flanel pasztel színekben	"	48.-
1 m. mintás cerna barchet	"	49.-
1 m. 145 cm. széles lepedővászon	"	88.-
1 vég 10 méteres prima mosottvászon	"	29.-

Szabó Jenő

divatkülönlegességek nagyruházában Ciu.

Szőnyegek, függönyök, butorszövetek, diványtakarók óriási választékban.

1 m. prima vászon fehéreműre	"	39.-
1 ruhára való bársony minden színben	"	235.-
1 női ruhára való mintásszövet barchet	"	135.-
1 férfi ingre való seffir 3 méter	"	117.-
1 m. tiszta selyem francia crep de schin pasztel színekben	"	550.-
1 6 szem. kávésgarnitúr 6 szalvétával	"	250.-
1 férfiruhára való 140 cm. széles szövet complett hozzávalóval	"	1290.-

Karácsonyi ajándéku egy ruhára való kelmét adok minden vevőnek, aki 1000 feis készpénzvásárlást eszközöl.

Fenti kedvezmény vidéki utánvételes megrendelésekre is érvényes!

Nagy maradékvásár!

Nagy maradékvásár!

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánásági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Feladós szerkesztő: Jámbor Ferenc.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Szabó Imre utijegyzetét. A mai nappal az Uj Kelet irodalmi oldalán megkezdjük Szabó Imre Görögországról írott megfigyeléseit, tanulmányait és impressziói kötetét. A Jugoszláviából kiadott cikkek után, amelyekben a jellemző esetek egész sorával tárta fel a zsidóság mai helyzetét, görögországi cikkeket írt, amelyek egy egészen más mentalitású és más történelmi múlt fölötti rendelkező zsidóság életéről szólnak. A szokatlan zsidóság egyetlen az egész világon, ahol többek között még ma is a régi népi viseletben jár a zsidó tömegek egy része. A cikknek írója Szalonikiben és Athénben érintkezésbe lépett minden számottevő zsidó tényezővel és több vonatkozásban valószínűleg kutató munkát végzett. E munka eredményeit találja az Uj Kelet olvasója az utijegyzetekben, amit a szerző helyenként kesernyés humorral írt meg. A sorozatra külön is felhívjuk olvasóink figyelmét.

Purgen (Purgó)-Bayer
biztos, gyors hatású hashajtó. III.

Készül a munkakódex. Bukarestből jelentik. A munkaügyi miniszter előrendelemben értesítette a munkaadó szervezeteket, nemkülönbön munkások szervezeteit, melyben közli velük, hogy a munkakódex törvényének előkészítő munkáját megkezdte. A törvény előkészítésével egy bizottságot bízták meg, melyben egy a munkaadók, mint a munkások delegátusai helyet foglalnak. A munkaügyi miniszter megtette a szükséges intézkedéseket, hogy a törvénytervezet mihamarabb elkészüljön.

Bethlen Genfben. Budapestről jelentik. Genfi jelentés szerint Bethlen István miniszterelnök ma látogatást tett Drumond népszövetségi főtitkárnál Bethlen tiszteletére ma Hevesi Pál miniszterrel azonos a Népszövetség melletti magyar titkárság vezetője Genfhez közeledő villájában villásreggelit adott. A villásreggelin a genfi diplomáciai kar számos kitünősége is jelen volt. A Beau Rivage szállóban ma este Bethlen miniszterelnök vacsorát ad a népszövetségi pénzügyi bizottság tagjai tiszteletére.

A szocialisták és agráriusok megerősödését eredményezték a csehszlovákiai választások

Prága, december 7. A napokkal ezelőtt lezajlott csehszlovákiai parlamenti választások végleges eredményei még most sem tekinthetők át, de a beérkezett jelentésekből már most is kétségtelenül megállapítható, hogy ezen a választáson azok a pártok erősödtek meg, amelyek a csehszlovák köztársaságban a progressziót és a demokráciát képviselik. A szélsőséges jobboldali pártok erős vereséget szenvedtek, mellyel szemben a szociáldemokraták és a agráriusok parlamenti blokkja lényegesen megerősödött.

A mi szempontunkból legfontosabb eredmény az, hogy a zsidó lista is szép eredményt tud felmutatni, ami arra vall, hogy a csehszlovákiai zsidók a vallási viszályoktól mentes álláspontot teük magukévá és teljes erővel akarnak résztvenni a köztársaság építőmunkájában.

Természetesen az új választásokkal kapcsolatban mindjárt felvetődött a kérdés, vajon a választások eredményeképpen szükséges-e a kormányváltás.

Annak elenére, hogy a szocialista sajtó a választások eredményeképpen a koalíciós pártok vereségét látja és

kormányváltást jósol, a Narodni Listi megállapítja, hogy a koalíció politikájában semmiféle változásra nincs szükség.

annál is inkább, mert a koalíciós program beváltotta életképességét.

Általában megállapítható, hogy ezen a választáson főleg az agráriusok hódítottak fölényesen tért, utánuk pedig a szociáldemokraták kerültek második helyre a pártok közötti számarányban. A lapok hangsúlyozzák, hogy a koalíciós többség megtartotta számbeli fölényét, mert 3 millió 228 ezer szavazatot szerzett az ellenzéki pártok 2 millió 993 ezer szavazatával szemben.

A nagyrészt kisebbségek által lakott Szlovénországban tegnap határozta meg a végleges eredményeket. Ezek szerint a kommunisták párt 5, a csehszlovák néppárt 1, a szlovák nemzeti párt 1, a csehszlovák szociáldemokrata párt 3, a magyar nemzeti párt 3, a köztársasági agrárpárt 8, a szlovák néppárt 9, a keresztény szocialista párt 3, a zsidó párt 1, a nemzeti demokratapárt 1 és a nemzeti szocialista párt 1 mandátumhoz jutott. A magyar kisczardapárt és a csehszlovák iparospárt nem kapott mandátumot.

Az orvosok reménykednek az angol király felépülésében

London, december 7. A király tegnap a kiadott orvosi jelentést maga is elolvasta. Állapotáról a mai hírek is kedvezőek. A királyné tegnap kikocsizott és Mary hercegnő Southamptonba utazott egy kiállítás megnyitására. Valószínűen tartják, hogy a királyi család a karácsonyi ünnepeket ezúttal Londonban tölti. A király életéért az aggodalom még nem múlt el, mert orvosi vélemény szerint is a két hetesnél hosszabb időtartamu akut infekció hat van éven felüli embernél ritkán végződik felépüléssel.

A walesi herceg különvonatja Brindisiben befutva áll. Titkára már megjelent a kikötővárosban és magával hozta a trónörökös ruháit és felsőkabátjait, mert a délafrikai utra a herceg nem vitt magával csak trópusi éghajlathoz szükséges ruhadarabokat. Az angol kormány kért intézett az olasz kormányhoz abban az irányban, hogy a trónörökös vonatjához ne engedjenek közeli senkit, mert késedelem nélkül folytatnia kell az expresszen utját London felé. A walesi herceg vonatját az olasz vasutak vezérigazgatója személyesen fogja vezetni. A trónörökös utját Svájcban keresztül teszi meg külön voanaton Calaisig, mert ez az utvonala száz mérfölddel rövidebb.

Fokvárosba ma várják az uralkodó pár legkisebb fiát, a gloucesteri herceget. Az ő vonata is kettőzött sebességgel tartott a kikötő felé. Utközben a herceg úgy látszik unta magát, mert mint a jelentések közlik, segített a fűtőnek időnkint szemet lápatolni.

London, december 7. Tegnap este félkilenckor kiadott orvosi jelentés a király állapotát változatlanannak mondja. Az orvosok lehetségesnek tartják, hogy az uralkodó leküzdje a betegséget.

Hir szerint a trónörökös néhány napon belül tengernagynak nevezik ki, mert ünnepi alkalmakkor helyettesítenie kell a királyt.

London, december 7. Tegnap este négy orvos két óra hosszat tartózkodott a király betegágyánál. A késő esti órákban három orvos eltávozott, egyikük az éj folyamán is ott maradt a palotában. A király tudt az éj folyamán.

London, december 7. A Reutter távirati iroda közli a király állapotáról ma kiadott jelentést. Eszerint az uralkodó az éjszakát elég jól töltötte és testhőmérséklete úgy reggel mint a délelőtti folyamán valamivel alacsonyabb volt. A király közérzete lassan javul, mert az infekció, amely ugyan még mindig aggodalomra ad okot, lokalizálódik.

Jóízű köhögés elleni szer
alig van. Legjobb a tápláló

Siromalt

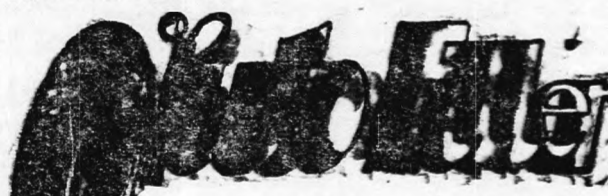
melyet gyerekek is szívesen vesznek. Minden gyógyszerárban kapható. Egy üveg ára 100 lei.

Byrd a déli sarkhoz közeledik. Washingtonból jelentik: A tengerészeti hivatal szikratáviratot kapott Byrd kapitánytól a délsarki expedíció vezetőjétől, melyben közli, hogy holnap a déli órákban az expedíció elhagyja az utolsó lakott területet s ezzel belép az örök hó és jég birodalmába. Az expedíció személyzete egészséges és a műszerek kifogástalanul dolgoznak.

Száraz időjárás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognóza szerint részben ködös, de túlnyomóan száraz időjárás várható éjjeli fagygal.

Bombaküdemény egy lengyel lap szerkesztőségének. Bécsből jelentik: Lembergi hír szerint tegnap a Slovo Polkie szerkesztősége részére postaesomag érkezett. A szerkesztőség egyik tagja a lap nyomdájában bontotta fel a csomagot, amelyben robbanásra beállított bomba volt. A robbanásnak több súlyos sebesültje van. A robbanás tüzet is okozott a nyomdában, de sikerült lokalizálni.

Önműködő autópumpa megtölti gummiját egy pillanat alatt minden erőforrás nélkül. Nem kell légpumpa többé! Kerekpároknak és kisautóknak 2000, Minden más méretű autók ak 2500. Képviselek kerestetnek! Vizonteladóknaq nagy árengedmény. — Vezérképviselet!

Cserő Béla Arad, Gr. Alexandrescu 16.

Benes lemond. Prágából jelentik: Politikai körökben az a hír terjedt, hogy Benes külügyminiszter legkésőbb vasárnapig beadja lemondását. Benes utódjának a párisi cseh követet emlegetik.

Schwimmer Margit dalestélya.
Csütörtökön este zajlott le a kolozsvári katolikus gimnázium dísztermében Schwimmer Margit első dalestélya, disztinált, műierót közönség előtt. Az énekesnő meglepően friss és érces hanganyag fölött rendelkezik, középső és felső regisztere pompázó erőt és változatosságot mutat és előadóképessége sok esetben drámai lendületet, legtöbbször azonban mély lírát és sok finomságot hozott felszínre. Egyes számai után szünni nem akaró taps bizonyította, hogy egészen kivételes ének-tudású művésznő mutatkozott be.

A Korunk decemberi száma. A Dienes László szerkesztésében megjelenő Korunk decemberi száma a szokottnál is gazdagabb tartalommal jelent meg. A Korunk vezető cikkei közül ki kell emelnünk Turnovszky Sándor Antidemokrácia című cikkét, amelyben a jelenkori politikai rendszerek egy sajátos tünetére hívja fel a figyelmet. Diamant Izsó Emelkedő munkabérek, esökkenő munkaidő címe alatt a mai gazdasági termelés egy speciális szempontból igen fontos tünetét veszi elemzés alá a felvilágosodott kapitalizmus szemszögéből. Diószegi Tibor Tragikus hős a filmen. Gerhard Venzmer, Az orvosudomány krízise, W. és A. Sehlör A mese lélektanáról írtak friss szempontú és eleven megírású tanulmányokat. A szépirodalmi részben James Joyce, Albert Rys Williams és Hátszegi Ernő novellái, illetve vázlatai érdemelnek kiemlést. A kulturkrónika és szemle részben Róna Ferenc, Antal János, Erdélyi Kálmán, Fábry Zoltán, Pátzayné L. Lucie, Krámmér Jenő, Csál Gábor és mások figyelői, jegyzetei sorakoznak fel. A folyóiratban ez alkalommal is gazdag kulturkrónika, rövid hírekben foglal helyet.

Halló 447! Halló 447!

Ne fázzon!

Prima kaóriájú, száraz, kemény hasábrát kap hazhoz szállítva 1350 lejért ölenként és q-ként aprítva 90 lejért.

Gyertyán, hántott, búkk, tölgy és esztergályt legolcsóbban szerezhethet be

Rimóczi & Balázs
fatelepe, Gyufagyár-ucca 13.
(Antrepozitio Banca Generala)

Gyors és pontos kiszolgálás!
Tegyen próbarendelést!

Megkezdődtek a közép-európai államok tanácskozásai a külföldi forgalomról. Prágából jelentik: Ma vette kezdetét a közép-európai államok tanácskozása a külföldi forgalomról. A tárgyaláson Jugoszlávia, Lengyelország és Magyarország delegátusai is résztvettek. Az ülésen elhatározták, hogy közös propaganda röpiratot nyomtatnak holland és angol nyelven ténmillió példányban. A tárgyalásokat holnap folytatják.

Megszüntette üzemét egy kétezeréves bányá. Athénből jelentik: A görögországi Laurion község közelében néhány nappal ezelőtt megszüntette üzemét egy kétezeréves ólom- és cinbánya. A laurioni bányákról már a görög klasszikusok is sűrűn tettek említést. Kétezer éven át működött a bányatelep, amely legutóbb egy olasz társaság birtokában volt. Az üzemi költségek az utóbbi időben annyira megrádrágtak, hogy a társaság nem találta meg a szmitását és az üzemot beszüntette.

Terjed az afgán reakciók lázadása

London, december 7. A Reuters távirati iroda kabuli jelentése közli, hogy az egyre nagyobb méreteket öltő lázadás miatt számos család elmenekült az afgán fővárosból. A felkelő csapatok már teljesen körülférték a fővárost s egy nagyobb csapatot utba indítottak az indiai határra azzal a rendeltetéssel, hogy Afganisztán és India között pusztítsanak és minden összeköttetést.

nek belsejében a márvány és mozaik díszek csaknem teljesen épségben maradtak meg. Találtak iparművészeti emlékeket és szobrokat is. Az archeológiai társaság önkéségének intézkedésére minden a helyszínen hagynak, hogy a látogatók hü képet nyerhessenek a régi rómaiak életéről.

Ujabb pompás részzeit tárták fel a látától betemetett antik Herculaneumnak

Nápoly, december 7. A Stefani távirati iroda jelentése szerint Herculaneumban az elhamvadtt város újabb részzeit sikerült feltárni. Több kétemeleletes házat ástak ki a hamu alól, melyeknek szobái teljesen be vannak burtozva. Az ásátások egy háromemeletes épületet is szabaddá tettek, mely-

nek belsejében a márvány és mozaik díszek csaknem teljesen épségben maradtak meg. Találtak iparművészeti emlékeket és szobrokat is. Az archeológiai társaság önkéségének intézkedésére minden a helyszínen hagynak, hogy a látogatók hü képet nyerhessenek a régi rómaiak életéről.

* Meg fogja bánni, hogy nem szedett Panflavin pasztillát, mielőtt köhögésben torkyuladásban, avagy grippeben megbetegedett volna. Ezek köztudomáslag megóvják a légzőszervek megbetegedésétől. Előzze meg a betegséget és vegye meg a gyógyszerárban, vagy drogeriában idejekorán a kellemes ízű pasztillákat.

A Divine Service in the english language will be held on Sunday, 9th December, at 4 p. m. in the Reformed Church College, Calea Victoriei 38. Preacher—Rev. Robert F. Chisholm, B. D. Angolnyelvű istentisztelet lesz vasárnap, december 9-én, d. u. 4 órakor a ref. teológiai fakultás dísztermében.

Köszönetnyilvánítás. Özv. Simon Józsefné a maga valamint a gyermekei nevében ezton mond hálás köszönetet mindazoknak, akik felelthetetlen férje halálával ért mélységes gyászában résztvevő szívvel enyhíthették fájdalmát.

Hadjárat a londoni éjszakai klubok ellen. Londonból jelentik: Johnson Hicks angol belügyi államtitkár hadjáratot indított a londoni éjszakai klubok ellen. Ezek az intézmények nagyon elszaporodtak Londonban az utolsó években. Állandó hazárdjáték folyik az ilyen éjszakai klubokban, ezenkívül ezek főfészkei a kokain és opiumcseni-pészetnek. Vannak ezenkívül olyan éjszakai klubok is, ahol féktelen orgiák folynak éjszakákon át. Az angol belügyi államtitkárnak nehéz a helyzete, mert igen előkelő közönség látogatja az éjszakai klubokat, sőt az egyes intézmények támogatói és fenntartói között is vannak igen ismert urak és hölgyek. Legutóbb felfüggesztettek egy rendőrtisztet, aki összesen 12.000 font jutalmat kapott azoktól a különböző éjszakai kluboktól, amelyek fölött felügyeletet kellett volna gyakorolnia. A belügyi államtitkár legutóbb kijelentette, hogy feloszlatja az összes éjszakai klubokat.

Az életfogytiglani börtönrre elítélt gonosztevő revolvért rántott a bíró ellen. Newyorkból jelentik: George Donellen bíró kedden több gonosztevőt, köztük Weisz Zsigmond hírhedt rablógyilkost életfogytiglani börtönrre ítél. Az ítélet elhangzása után Weiss oda kiáltotta a bírónak: Ön sem fog sokáig élni! A bíró erre vasraverette a vádlottat, aki egy őrizetlen pillanatban így

Késműves, orvosi műszerész, nikkelező-telep!

Fried Jenő

Strada Matei 2. szám.

Acélárakülönlegességek raktára, korcsolyák gyári árban, nagy választékban. Sakterkések, konyhakések, ollók, zsebkések, borotvák a legjobb minőségben kaphatók.

is revolvért rántott elő, a börtönőrre szegezte, akinek megfélemlítésével lehetőségét akart nyerni, hogy a bíró elő ugorjék és lefőlje azt. A börtönőr ebben a pillanatban szintén revolvért rántott és a fegyencet lelőtte. Weiss azonnal meghalt. Most kutatás indult meg abban az irányban, hogy miképen csémpészhettek be revolvért a fegyenc hez.

Ma tartották meg a német ipari kémkedés ügyében a bíróság tárgyalást. Ludwigshafenből jelentik: Oriást feltűnést keltett annak idején a francia kémszervezet teleplezése, amely a német vegyipar titkait akarta kikémlelni. A ludwigshafeni bíróság a német festékipari részvénytársaság pörét, akik pénzért ipari titkokat adtak el a franciáknak, ma tárgyalta. Az egész eset szenzációja az volt, hogy a rajnai területet megszálló francia csapatok biztonságára alakított ugynevezett Surete volt az, amely az ipari kémkedést folytatta és a német ipari vállalatok alkalmazottjait titkok közlésére bírta rá. A tárgyalás során kiderült, hogy a német festékipari részvénytársaság több alkalmazottja kapott pénzt és adott el a gyártásra vonatkozó titkokat.

LITHYNIA Gyógyvíz

Paptamási ásványvíz

Gyomor-, vese-, hólyag-, epe- és csu-zbántalmak legjobb orvossága. Képviselet: DACIA viztelítő-üzem, Cluj, Calea Regele Ferdinand

A jugoszláv király megkegyelmezett a gyilkosság miatt elítélt Carlier francia kapitánynak, Belgrádból jelentik. A király Raymond Carlier volt francia kapitány büntetését, akit még 1923-ban barátjának, egy svájci kereskedőnek a belgrádi Palota szállóban való meggyilkolása miatt 20 évi fegyházra ítélték, tíz évi fegyházra szállította le. A jugoszláv király kegyelmi

Művészi Blondel keretek!

Elvállalom kézimunkák montirozását, régi keretek aranyozását és javítását. Betétként állandó Somlyai Mihály Cluj, Strada Iuliu Manu 7. sz.

Szvettert, pullovert

és mindenféle kötött cikkek ki-tanítását vállalom kedvező fizetési feltételek mellett.

BRENNER R. (Szatmár)
szvetter-kötőde
Str. Jacobini No. 16. (Várdomb-u)

ténye egy szenzációs gyilkossági pört idéz emlékezetünkbe, amely öt éve Belgrádban és a külföldön is nagy feltűnést keltett. A belgrádi Palota-szálló egyik szobájában Hans Iseli svájci kereskedőt holtan találták meg. Iselit még reggel ölték meg. A gyuan a meggyilkolt kereskedő legjobb barátjára, Carlier volt francia kapitányra irányult, aki a kritikus időben a kereskedő szálloda szobájában tartózkodott. A volt francia kapitány a belgrádi büntető-törvényszék egy nem teljesen kifogástalan indícium-bizonyíték alapján ítélte el husz évi fegyházra. Végeredményben a belgrádi Palota-szállóban elkövetett gyilkosság helytelye még ma is földelítésre vár.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Állástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő, jelzés levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, el ő f i z e t ő k n e k 150 lej.

Figyelem! Szolid és pontos kiszolgálásról országosan elismert régi cégem ajánlja ort. legkifutóbb olvasott libaszir, háj, bór, fűtől hus és tepertőt a helybeli rabbinatus által ellátott Hechserrel legolcsóbb napi árak mellett.

Friedmann Samuel baromfi és szárnygyalteskereskedő **Oradea, Cuza Veda 6.**

Utazók! BERKOVICSNE

vendéglője megnagyobbbitva

Oradea, str. Nicolai Iorga 19.
Zárlás-u. Mérsékelt árak. Kifutó házkonyha

T. Hölgyeim! Tekintset meg saját készítményü bubi, transz-paróka-kal formatio, poschti se. Hat hónapos villanyos ondolálás, speciális festés és minden különlegességek szakmában. **MUSSA, Cluj Str. Memorand. 10**

Figyelem!

Ajánlok Erdély-szerte elismert tisztán készit és frissen olvasztott

libaszirt, libabört és füstölt húst

5 kg.-tól feljebb, a legolcsóbb napi árak mellett.

Friedmann M., Oradea
Nagyipiac-tér 11 sz.

Női fekete téllkabát szőrmegallérral és manzsettával 3000 lejért eladó. Egyetem-u. 11. II. em. 4. 1390

Szódavizgyár

100 000 akosu nagy városban nagy bevételű, existenciát biztosit, egyéb elfoglaltság miatt eladó. Ajánlatokat "20.000 lej" jellegre Rudolf Mosse, Clujhoz kéretnek.

Decer ták a

Cluj-Kolozsva Kelet tud.) Szatmargy megy Kolozsvár 20-án megtartott a város legem problémáit fogtanács közgyűlést volna és miatt tüzték közgyűlés pontja az eltáv állandó választ költése. Az új gok megválasz vihart fog felnyen maga után lemondását.

Már most su az új választás Atól eltekintve lonséggel hafar ója, valószínű nok, akik elvát az állandó vála hogy két-három esot amugyis beléptetik az u. Lehetesges azon tásokat meg fe igr az új törv legi helyzetben A december nagyjelentőségű évi költségvetés vazása. Valószí zási rendszert k tozások nagy u volni a költségv látható volt, ho latása hosszú i

A nagytanács ként a következő nek: Az elmúlt kö jelölvasása és A kolozsvári zetőjének, dr. be kinevezett d

Szer Márkás, már 100!

nippek, váz antik falár 20-ig mélye kerü

Alka Rosenberg
Cluj, Calea

Tum Hoffman

telj

Nagy IZ

Mélyen les

December 20-ikára összehívták a kolozsvári nagytanácsot

Cluj-Kolozsvár, december 7. Az Uj Kelet tud.) Szakadatlan érdeklődés előzi meg Kolozsvár nagytanácsának december 20-án megtartandó közgyűlését, amelyen a város legeminentebb és legfontosabb problémáit fogják lefolytatni. A nagytanács közgyűlése már régen aktuális lett volna és azt csupán a választások miatt tüzték ki ilyen késői időpontra. A közgyűlés programjának legfontosabb pontja az eltávozt, illetve a lemondott állandó választmányi tagok állásának beöltése. Az új állandó választmányi tagok megválasztása elreláthatólag nagy vihart fog felidézni, amely nagyon könnyen maga után vonhatja az egész tanács lemondását.

Már most súlyos problémának leírják az új választmányi tagok kijelölését. Attól eltekintve, hogy szinte a lehetőséggel határos az új tagok kombinációja, valószínűtlen, hogy lesznek olyanok, akik elvállalják a tanácsosi állást az állandó választmányban, tudva azt, hogy két-három hónapon belül a tanácsot amugyis feloszlatják, miután életbe lépett az új közigazgatási törvényt. Lehetséges azonban az is, hogy a választásokat meg fog kellenni semmisíteni és így az új törvény életbe lépéséig a jelenlegi helyzetben is fog változás történni.

A december 20-iki közgyűlés másik nagyjelentőségű program-pontja az 1929. évi költségvetés megvitatása és megszüntetése. Valószínű, hogy az új kormányzati rendszer következtében beállott változások nagy mértékben fogják befolyásolni a költségvetés viláját és így előre látható volt, hogy a költségvetés megvitatása hosszú időt fog igénybe venni.

A nagytanács közgyűlésének egyben a következő program-pontjai lesznek:

Az elmúlt közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és jóváhagyása.
A kolozsvári népjóléti felügyelőség vezetőjének, dr. V. Teodorescunak helyébe kinevezett dr. Martinescunak a nagy-

tanácsba való hivatalos beiktatása.
Ezután következik dr. Serban, dr. Lucian és dr. Kertész lemondott állandó választmányi tagok állásának betöltése. A tanács ezután a városban felállított cukorkaautomatákért fizetendő illetékek összegét fogja megtárgyalni, majd a pénzügyi osztály vezetője javaslatot fog előterjeszteni arra vonatkozólag, hogy a jövő költségvetési évre tartsák fenn az 1928. évi városi illetékeket. Ne legyen új illetékvétel és így nem lesz szükség az illetékkivető bizottság kiküldésére amiatt, a város közel egymillió lejt tartarít meg.

ség az illetékkivető bizottság kiküldésére amiatt, a város közel egymillió lejt tartarít meg.

A városi és valea-lungai Észak-féle erődjelede, valamint a Tischer-féle erődjelede után különböző ingatlaneladók fölött fog dönteni a tanács. Ezután a költségvetés vizsgálata, majd az autótaxi-szabályrendelet végleges megvitatása és jóváhagyása következik. Ezután a kémenyseprőltekkel felemelésének ügye szerepel a programban, majd a város Hója-erdői pavillonjának elajándékozása fölött dönt a nagytanács, végül különböző uccaszabályozások jóváhagyása és a közgyűlés folyamán felmerülő esetleges indítványok megvitatása következik.

Hittanóra helyett kártyázni tanította tanítványait egy prágai ál-tanár

Prága, december 7. Egy prágai polgári iskolában néhány héttel ezelőtt megjelent egy 35 esztendő férfi és az igazgatónak mint újonnan kinevezett német-francia gyorsírás és hittanár mutatkozott be. Kijelentette, hogy a kinevezés dekretumát rövid idő alatt be fogja mutatni. „A tanárt” erre beosztották és néhány héttel később tanított, mialatt teljesen jó benyomást keltett környezetében. Csupán az tűnt fel, hogy az egyik kollégáját gyakrabban megpumpolta. Most az elmúlt napokban váratlanul megjelent a tanfelügyelő és az új tanár osztályát is meglátogatta, aki éppen vallástani órát tartott. A tanfelügyelő éppen abban a percben lépett a tanterembe, amikor az tanítványival pénzben kártyázott. A vizsgálat megindult és kint, hogy ez nem először történt. A tanulók ugyanis elbeszélék, hogy a tanárjuk többször már mondta nekik, hogy a vallás hiábavaló teória és hogy a kártyajáték az életben sokkal hasznosabb. A tanítványaitól gyakran kisebb összegeket nyert. Kijelentette, hogy a pénzt különböző célokra gyűjté, azonban azt mindig magának tartotta meg.

A vizsgálat folyamán természetesen kint, hogy a „tanárnak” egyáltalában nem volt a tanításra képesítése és hogy németül és franciául is alig tud. A csalót letartóztatták.

Röser elmeállapotának megvizsgálását kérik

„Egy szivarért” adta a hamis bizonyítványokat a letartóztatott igazgató

Budapest, dec. 7. A Röser-intézet ügyében egyidőben két helyen folyik a vizsgálat. Dr. Antalffy Manó vizsgálóbíró annak ellenére, hogy már indítványozta Röser A. Edvin és két tanárának előzetes letartóztatásba helyezését, még tovább is kihallgatja Rösert, miután napról-napra újabb és újabb nyomozati adatok kerülnek át hozzá a rendőrségtől. A rendőrség ugyanis most már a hamis értekezési bizonyítvány tulajdonosainak kiletét nyomozza és ezért értesülésünk szerint, állandó összeköttetést tart fenn a Rös-

ser-ügy vizsgálóbírójával. Rösert naponta kétszer is átkisérik a rendőrségre, hogy ott a felmerülő nyomozati adatokra vonatkozóan felvilágosításokkal szolgálhasson.

A vizsgálóbíró előtt, amint megtudtuk, Röser A. Edvin rendkívül zavartan viselkedett. Feleletei is zavarosak

Arany, ezüstbevéltás!

Legelőcsőbb beszerzési forrás órákban, ékszerekben, valódi ezüst tárgyakban, u. m. gyertyatartók, menorák és hasonló dísz tárgyakban.

Grünfeld ékszerésznél

Cluj, Cal. Reg. Ferd. (v. Wes. M.-u.) 21.
Nagy raktár alpacca és kina ezüst tárgyakban.

voltak, ami a vallomáson felvett jegyzőkönyvekben is kifejezést nyert. Röser elmondotta, hogy a hamis bizonyítványok ügyében csak a legkritikábilan tárgyalta a felekkel, a legelőcsőbb Röder Miksa igazgatóhelyettesétől tudta meg azt, amit egyáltalán megtudott. Nagyon kevés pénzt látott. Röser vallomásaiban úgy fejezte ki magát, hogy az esetek túlyomó részében „egy szivarért adta oda a bizonyítványt”.

Dr. Szász Béla, a letartóztatott iskolaigazgató védőügyvédje felhívomást jelentett be az előzetes letartóztatásról szóló végzés ellen és értesülésünk szerint, kérni fogja Röser A. Edvin elmeállapotának megvizsgálását.

A Röser-féle tanintézetben hétfőn délelőtt tízenként családés tanár gyűlt össze kétszobosban, mert Röser egyetlen fillér nélkül hagyta intézetét, családját, úgy, hogy Röserné a december elsején esedékes tanári fizetéséért egyetlen fillért sem tud felrósitani.

A tanárok rintkezésébe léptek a kultuszminiszteriummal, ahonnan azt a választ kapták, hogy a középiskolai ügyosztály foglalkozik a sorsukkal és valamilyen uton-módon segíteni fog rajtuk. A kultuszminiszter már megközelebb intézkedni is fog. Az ártatlan tanárok ügye tehát megnyugtató módon fog megoldódni, amint hogy megoldás nyert a Röser-intézet 130 növendékének a sorsa is. Mind a 130 Röserristát a Thököly-uti kereskedelmi iskolába veszik fel.

ANTON ROSENZWEIG

Cluj, Piata Mihai Viteazul 37-38.
Héber könyv, gyapjú és selyemfalesek, valamint rituális cikkek nagykereskedése.
Nagyban és kicsinyben.
Alapított 1890-ben. 1890-ig nyitva.

Szenzáció!!

Márkás, csipkés figura már 100 leitől. Vitrintárgyak, nippel, vázák, perzsaszőnyegek, antik falámpák, vitrinek dec. 20-ig mélyen leszállított árban kerülnek eladásra

Alkalmi vétel!

Rosenberg régiség heres kedőnél
Cluj, Calea Victoriei 5. szám.

Tumultus elkerülése végett

Hoffmann István Reg. Maria (v. Deák Ferenc-u.) 14.

női és férfi divatruházának

teljes liquidálásánál

eladás csak d. e. 9-12-ig, d. u. 3-6-ig.
Vigyázzon a címre!

Megkezdődött a nagy és olcsó

Chanukai vásár

a

„SAFRUTH”

ban- Cluj, P. M. Viteazul 39. sz.

hol az összes raktáron levő héber, német és magyar szépirodalmi, képes és meséskönyvek, lottó és egyéb társasjátékok és a legalkalmasabb ajándéktárgyak mélyen leszállított árban lesznek elárúsítva.

Gramofon és művészi kántor- és jiddislemerek már Lei 105-ért is kaphatók nagy választékban. Lemezeket be-mutatjuk vételkötelezettség nélkül.

Fütsön Fischer éle ával

Telefon 1300

Re pülőhidon tul.

Nagy karácsonyi szörmevásár!

Minden olyan vevő, aki 5000 lejre vásárol egy gallerra való szörmét, aki 20.000 lejre vásárol egy gyermek szörmebundát kap ajándékba

IZRAEL JÓZSEF szörmeáruházában Cluj, Calea Victoriei 2. szám.

Mélyen leszállított árak mellett árusítom az összes raktáron levő szörmeáruimat. Kérem győződjön meg olcsó árainról.

A tizéves Bécs

A mai Bécs élete 1918 hajlós őszén kezdődött. Ami addig volt Bécs, ahhoz egy világhatalmasság szolgáltatta a keretet s az életfeltételeket. A császári város ledől, amikor ledől a császári hatalom. A mai Bécs csak a materiát örökölte elődjétől, a régi Ausztria fővárosától, a falaktól, az embereket, az anyag kulturáját, de magának kellett megalkotnia az új várost a réginek helyén, a császárváros hatalmának romjain neki kellett megszervezni a proletárváros intézményeit és életét.

S most egy könyv számol be arról, hogy ez a munka hogyan sikerült. A könyv írója Danneberg Róbert, a bécsi tartománygyűlés elnöke, címe: „Az új Bécs tiz esztendeje”. A könyv íróját minden meglepetés nélkül már hivatalánál fogva hivottak kell tartania arra a feladatára, amit magára vállalt, hogy az új Bécs történetének tiz esztendejét elmondja.

S egypár számadat rávilágít arra a változásra, amit ennek a városnak életében az elmúlt tiz évben végbement. A háború befejezése óta Bécsben natvan ezer új lakást termeltek. A bécsi lakásépítési akció a községi politikának az egész világon mintája lett. Bécs a lakásépítés — asszociatív fogalmakká váltak. S ennek a szociális követelménynek teljesítésével párhuzamosan alakították át az adórendszert is. A bécsi lakások után lakásépítési adót kell fizetni, de a kilevezen legnagyobb lakás tulajdonosa annyit fizet, mint amennyit háromszázötvenezer munkáslakás együttvéve. A lakáspolitikának ez az irányát nem egyformán helyesli minden foglalkozási ág és minden társadalmi osztály. A háztulajdonosok nem is lehetnek elragadtatva annak a lakáspolitikának eredményeitől, amelyik tizezerszámra állította elő az új lakásokat s megszüntette a régi lakások jóvelmezőségét. A történelem nem sakkparti, hogy a befejezés után újra fel lehetne állítani figurákat s ki lehetne elemezni egy-egy lépés, egy-egy elhatározás minden változatát. Nem lehet próbálkozással kiemelezni, hogy ha a bécsi községi politika más utakat és eszközöket választott volna a társadalmi osztályok viszonylagos egyensúlyának megőrzésére, járt volna-e sikerrel törekvése. Az is lehet, hogy más tartalmu, avagy más irányu községi szociálpolitika mellett a háztulajdonosok nem házai jóvedelmét, hanem házaik tulajdonát veszítették volna el. Erre nincs próba, erre nincs felelet, az eredmények azonban igazolják a választott utak és eszközök helyességét.

Gyönyörű, hatalmas eredményű szociálpolitika valósult meg az új Bécs tiz évében, olyan társadalmi gondoskodás, mely nem is a bölcsonél, hanem még korábban kezdődik, megvédi az egyént a betegség, a baleset, keresetképtenség s a munkanélküliség ellen. Gyönyörű, nagyszabású iskolák épültek fel, melyek a haladott tudományosságoknak, a legmodernebb pedagógiának minden felismerését, minden új rátalálását megvalósítják a nevelés érdekében. Az alkalmazottak új jogrendszere, a kulturális kielégítés állami és városi megszervezése csak egy-egy részletét teszi annak a munkának, aminek Bécs nemcsak fenmaradását, hanem újvirágzását köszönheti.

A háború után azt hitték, hogy az osztrák birodalom széttűlésével szét fog zúlni a császárváros is. Ausztria

évszázadokon keresztül szerencsésen házasodott s most szerencséséjé annak köszönheti, hogy snejdig elhatározással vált el. A világ részvéte ébredt fel Ausztria és Bécs javára s a részvét megmozdulásában nem kis szerep jutott a régi urától, a régi rendszertől, a régi szellemtől gyökeres elszakadásának. Ausztria szinte napok alatt győzte meg a világot arról, hogy más világot akar felépíteni a régi helyébe. Bécs meggyőzte erről a világot s a világ elhitte

Bécs panaszait. Előbb propaganda, azután a panasz. A világ lelkiismerete megborzadt egy milliós város mikrofon előtt eljajgatott éhségpanaszaitól s hitelt, halasztást, kenyeret és pénzt adott a világváros-birodalomnak.

S Bécsnek csak időre volt szüksége, hogy magához térjen ájultságából s megteremtse az új élet feltételeit. S a politikai munkamegosztás győzött: a forradalomtól reszkető világ részvétét a reakció szerezte meg s a reakció által

megszerzett segítséget a szociáldemokrácia használta fel. S ami a legdicsegetesebb: nem politikai célokra, hanem a közérdek javára.

A császárvárosból tiz év alatt a községi szociálpolitika mintavárosa lett. Bécs még nincs túl problémáin, de senki sem kételkedik abban, hogy nem fogja agyonszüntetni t megoldatlan problémák terhe. A tiz esztendő évforduló az emberi szolidaritás ünnepévé avatja az új Bécs ünnepét.

Mussolini Balkán-politikája kudarcot vallott

Az olasz fascizmus most a franciák afrikai érdekeit kezdi veszélyeztetni

Belgrád, dec. 7. Az utóbbi hónapokban Olaszország balkáni politikája új formában jelentkezett. Eddig Mussolini minden alkalmat megragadott és a legkisebb Balkán-incidens alkalmával is megfujta a háborus harsonát, az utóbbi két hónapban azonban a fascizmus a Balkán-politika pacifista jellegét öltött és Mussolini a harci bárd helyett a béke olaját vette a kezébe. Amikor Jugoszlávia és Görögország között tárgyalások folytak, Mussolini diszkrétan visszavonult és várta, hogy Belgrádban mit fog Venizelosz végezni. Az utóbbi napokban a Konstantinápolyban székelő olasz követség Angorába rendelték és megbízták azzal, hogy mindent kövessen el, hogy Törökország és Olaszország között jelentkező ellentéteket áthidalják és hogy a török-görög szerződés útjába tornyosuló akadályokat minden erővel segítsen elhárítani.

Mussolini különben Törökországgal szemben hihetetlen nagy előzékenységet tanusít. Az utóbbi napokban egy egész csomó Tripoliszban lefoglalt török antikvitást küldött Kemal pasának ajándékba, sőt a következő nyárra meghívta a duce a török cserkészszövetség ezer főnyi csoportját hosszabb vendéglátásra. — Olaszország szíval nagy szorgalommal a Balkán pacifikálásán dolgozik és minden erővel a jelenlegi status-quo fenntartását akarja látszólag biztosítani. Az európai politika szempontjából Olaszországnak ezt a magatartását a legnagyobb örömmel kell üdvözölni, sajnos azonban, Mussolininek ezt a nagy békeakarát nem lehet egészen komolyan venni, mert Mussolininek ez a megváltoztatott taktikája az olasz diplomáciának újabb frontváltozását jelenti. Olaszország most az edigi imperialista politikáját kezd feladni és más irányban kezd orientálódni.

Mussolini eddigi politikája a Balkánon kezd csődöt mondani és miután az olasz miniszterelnök belátta, hogy a Balkánon nem tud gyorsan eredményeket elérni, most Észak-Afrika felé fordította a tekintetét és jelenleg inkább Franciaországnak kellemetlenkedik.

Amikor Mussolini belátta, hogy Anglia nem járul hozzá ahhoz, hogy most a Balkán nyugalmát és rendjét felfordítsa, inkább az afrikai partokon kezdi meg ármányos mesterkedését. De Mussolini neomercak Franciaország ellen dolgozik, hanem ügynekeivel Egyiptomban is kezdi megvetni a lábait. Fuadhoz, Egyiptom királyához Mussolinin már néhány hónapja a barátság szálai fűzik. Fuad királynak nagyon megtetszett a fascista államberendezke-

dés és ezért több egyiptomi politikust küldött Olaszországba, ahol Mussolini utvezérei tanítják ki a fáraók ivadékait a fascista politika áldást hozó intézményeire. Fuad király a legutóbbi európai utazása alkalmával felkereste Mussolinin és vele beható tanácskozásokat folytatott. A tanácskozásoknak az lett a következménye, hogy egynéhány olasz kereskedelmi társaság Egyiptomban különféle koncessziókat kapott. Mussolini pedig számos egyiptomi tanulóknak ingyenes iskoláztatását vállalta el. Fuad király még arról is tárgyalt Mussolinivel, mint lehetne elérni, hogy az afrikai olasz gyarmatok és Egyiptom között élénk gazdasági élet fejlődjék és erre vonatkozólag a két kormány különféle kedvezményeket helyezett egymásnak kölcsönösen kifizetésbe.

lyezett egymásnak kölcsönösen kifizetésbe.

Mussolini gyarmati politikája emellett nem feledkezik meg Tuniszról sem, amelyért Olaszország már olyan régen áhitozik, de vágyó pillantásokkal veg az olasz politika a Francia Afrikára is. De itt sem áll meg Mussolini, hanem már tovább szeretne menni, mert az olasz imperialista politikának talán csak az lenne elég, ha Kamerun és Togo határán érne véget érdekszférája. Olaszországnak ezek az újra felélenkült aspirációi a fascizmus balkáni pacifizmusát teljesen értéktelenné teszik és így most már az sincs kizárva, hogy Olaszország és Franciaország között az afrikai kérdések miatt kerül majd nyílt diplomáciai konfliktusra a sor.

INGYEN ADUNK

1000.- leies készpénzvásárlásnál 1 mosóruhára való anyagot. 2500.- leies készpénzvásárlásnál egy 6 személyes damasztgarnitúrát! Már 200.- leies vásárlásnál is minden vevő ajándékot kap.

Olcsó karácsonyi nagyvásárunkon

Heller & Molnár

divatnagyrúháza

Cluj-Kolozsvár, Cal. Reg. Ferdinand 15.

Mutatvány árak:

Mosóruhák:	Vászon és fehérnemű:
Mintás mosó delének és creponok Lei 33.-	Fehérnemű batiszt fehér Lei 28.-
1-a Sport és tennisflanel „ 39.-	Fehérnemű batiszt szines „ 29.-
Dívmintás jöminőségű ruhaflanel „ 45.-	Vastagszáru mosott vászon „ 33.-
Kitűnő-mosó, divat cérna barchetek „ 58.-	1-a fehérnemű chiffonok „ 39.-
Calkos francia ruhaháronyok „ 85.-	6 drb. szines férfizsebkendő „ 85.-
1 ingnek való 3 mtr. mintás zafir „ 125.-	6 személyes fehér damaszt-abross „ 190.-
6 személyes szines damasztgarnitúra 6 drb. szalvétával Lei 250.-	
1 ruhára való 3 mtr. tiszta gyapju divat férfiszövet „ 780.-	
1 ruhára való 3 mtr. gyapju poplin női ruhaszövet „ 780.-	
Duplaszréles műselyem cofia, ruhákra minden szinben „ 195.-	
1 mtr. egész francia finom crpe de chine „ 350.-	
Perzsamintájú ágyelő szőnyeg „ 125.-	

Vidékre utánvétellel küldünk!

Gyermekfürösztéshez Höfer-szappant használjon

Kö

**Hatalmas a kö
Félmillió**

(Cluj-Kolozsvár, Kelet tudósítójától.)
Évi nagy anyagszűkösségű közegészségügyi megrögzöttségekkel, rozatos árlejtésekkel, tozó kórházak és nalamint népjóléti min. Január 9-ikén déli minisztérium Bulevar alatti helyiségében összes közkórházai intézmények fehérszállítására. Január 10-ikén, valamint a közkórházak, járóbeteg- és háztartási ellátására, január 15-ikén let fedezésére tartanak csak az egyes szaktörzsek és kereskedők.

Hasonló természetű kolozsvári népjóléti min. Január 19-ikén déli közkórházak fehérszállítására.

— Megjelent a közkórházak alapítási tervét, személyi és statisztikai adatok látva ismerteti a munka, amelynek let a közgazdasági munka a Pénzvilág kiadásában jelent meg.

R
csill
vill
CO
Cluj, P.

Hogyan kell elv...
A jelenleg érvényben menklaturájának hi geteg kellemetlenség zolt az importkeres hogy egyes cikkek

DEVIZÁK

Zürich	---
New York	---
London	---
Páris	---
Milano	---
Prága	---
Budapest	---
Belgrád	---
Bukarest	---
Varsó	---
Bécs	---
Berlin	---

Száz

Közgazdaság

Hatalmas anyagszállításra irt ki árlejtést a közegészségügyi miniszterium

Félmillió kiló repceolajat vásárol a vasut

(Cluj-Kolozsvár, december 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A csendőrség 1929 évi nagy anyagszállítása után most a közegészségügyi miniszterium irt ki sorozatos árlejtéseket a hatáskörébe tartozó kórházak és más egészségügyi, valamint népjóléti intézmények ellátására. Január 9-ikén délelőtt féltíz óraker a miniszterium Bulevardul Elisabeta 89 alatti helyiségében árlejtést tartanak az összes kórházak és közegészségügyi intézmények fehérnemű-szükségletének szállítására. Január 10-ikén ruházati cikkekre, valamint a posztó- és gyapjutarok-szükséglet, január 12-ikén különböző háztartási cikkek és butor beszerzésére, január 15-ikén a lábbeli-szükséglet fedezésére tartanak árlejtést, amelyen csak az egyes szakmában dolgozó gyárak és kereskedők vehetnek részt. Hasonló természetű árlejtést irt ki a kolozsvári népjóléti vezérfelügyelőség is. Január 19-ikén délelőtt fél 10-kor a vezérfelügyelőséghez tartozó összes intézmények fehérnemű-szükségletének, ja-

nuár 10-ikén délelőtt 11 óraker a ruházati cikkek, posztó s gyapjutarok szállítására, január 12-ikén féltizenkettőkor különböző butor beszerzésére, január 15-ikén délelőtt 10 óraker pedig a lábbeli szükséglet beszerzésére lesz árlejtés a vezérfelügyelőség Calea Victoriei (volt Kossuth Lajos-ucca) 20 alatti helyiségében. Az 5 százalékos ideiglenes bányapénzt a Cassa de Depuneri által kiállított nyugta formájában kell letétbe helyezni. Fontosabb közszállítások lesznek közelebről a CFR-nél is, amelynek vezérigazgatóságánál január 29-ikén délelőtt 10 óraker árlejtés lesz 25 tonna antimón szállítására. Minden ajánlat az árlejtés után tíz napig kötelező. Az előirt mennyiséget a megrendelővel keltétől számított két hónapon belül kell átadni. Bányapénz 5 százalékos. Február 13-ikén 500 ezer kilogram repceolaj, február 18-ikén pedig 15 ezer kilogram cinkre és cinklemez szállítására tart árlejtést a vasut.

tettek a kormány elé. A memorandum rámutat arra, hogy a legnagyobb tojáshány idején a kiviteli vám leszállítása katasztrófális hatással lehet az egész belföldi fogyasztásra. Az exportörök már hónapok óta minden kapható tojásmennyiséget összevásárolnak és elraktároznak, miáltal a belföldi árak állandóan emelkednek. A tojás ára már most is 4-5 lej, de a tél beálltával még drágább lesz, különösen ha a vámok leszállításával az eddiginél nagyobb tojásexport lesz, amikor arra lehet számítani, hogy 8-10 lejbe is fog kerülni egy tojás. A memorandum a tojás vámjának leszállítását időszerűtlennek tartja és azt kéri, hogy legalább tavaszig az exportvámot darabonként három lejre emelje fel a kormány.

Megint emelkedett a drágaság. Az Argus legújabb indexszámai szerint novemberben 0.71 százalékkal emelkedett a drágaság az októberi árakkal szemben. Az élelmiszerek és ruházati cikkek jelentéktelen drágulása mellett lényegesen emelkedett a többi elsőrendű közszükségleti cikk, így például a petróleum, tűzifa, stb. ára. Az 1916 augusztusi árak mai szorzószáma 55.93, vagyis ennyiszor drágább az élet ma, mint tizenkét évvel ezelőtt.

Színház - Művészet

A Magyar Színház műsora:

Szombat este fél 10 óraker Abris Rózsája. (Amerikai ujdonság 6.odsor. Bérieten kívül. Rendes helyárakkal. Sorozatszám: 170.)

Vasárnap egyneked 7 óraker: Bölcsődal. (Ujdonság 5-szor. Poór Lili föl lépésével. Sorozatszám: 173.)

Vasárnap háromneked 9 óraker: Szereltem vására. (Uj betanulással és új szereposztással. Napi bériet 17. szám. Sorozatszám: 171.)

Hétfő. Déryné asszony. (Jótekonycélu előadás az Ellenzék diákmenzája és nyomorakciója javára. Nagyon olcsó helyárakkal. Bevezető előadást tart: Szentimrei Jenő. Sorozatszám 172.)

Szombat délután fél 4 óraker: Akácfavirág (Ijuszági előadás nagyon olcsó helyárakkal. Bevezetőelőadást tart: Kovács Dezső igazgató. Sorozatszám 178.)

Szombat este fél 9 óraker: Tisztelem a régi szeretőmet. (Revü operettujdonság, 5-odsor. Bérietszünetben. Kondor Ibolya, Betegh Bébi, Kun Magda, Tompa Béla, Ihász Aladár föllépésével. Sorozatszám 179.)

Vasárnap fél 3 óraker János vitéz. (Mozihelyárakkal: 50 40, 30, 20 és 10 lejes helyárak. Sorozatszám: 180.)

Vasárnap háromneked 6 óraker: Gyurkovics fiúk. (Operettujdonság. Kon-

dor Ibolyával, Betegh Bébivel, Sölyom Gyözövel, Ihász Aladárral. *Mérsékelte helyárakkal.* Sorozatszám: 181.)
Vasárnap este háromneked 9 óraker: Tisztelem a régi szeretőmet. (Revü operettujdonság. 6-odsor. Bérietszünetben. Sorozatszám: 182.)
Hétfő: Nászéjszaka. (Operettujdonság. Mozihelyárakkal: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Kondor Ibolyával, Betegh Bébivel, Tompa Bélával, Ihász Aladárral. Sorozatszám: 183.)

A Magyar Színház mozi-műsora:

Vasárnap fél 3-kor és fél 5-kor: A Sárga veszedelem.

Kedd: Mary Dugan bünpöre. (Az amerikai és európai színpadok legizgalmasabb detektív-története. A budapesti Vigaszínház óriási sikerű ujdonsága. Először. Poór Lili föllépésével. Premierbériet 18. szám. Szám: 174.)

Szerda: Mary Dugan bünpöre. (2-odsor. Napibériet 18. szám. A. Sorozatszám: 176.)

Csütörtök: Mary Dugan bünpöre. (3-adsor. Napibériet 18. szám B. Sorozatszám: 176.)

Péntek: Mary Dugan bünpöre. (4-edsor. Napibériet 18. szám. C. Sorozatszám: 177.)

A színháziroda közleményei:

Mary Dugan bünpöre. A jövő hét óriási színházi szenzációja a Mary Dugan bünpöre című amerikai ujdonságnak premierje lesz. Egy rendkívül izgalmas, érdekes detektív történet a Mary Dugan bünpöre. A színpad egy newyorki tárgyalóterem, ahol egy bünügyi tárgyalás folyik le. Betekintést nyer a közönség az amerikai igazságszolgáltatás titkaiba. Mikor a közönség a nézőtérre lép a színpad már nyitva van, a függöny nincs leeresztve, láthatók az előkészületek, amelyek egy nagy bünügyi tárgyalást meg szoktak előzni. A függöny a felvonásvégeken sem megy le csak épen a nézőtér világosodik meg, jelezve a tárgyalás szünetét. Kolozsváron kedden este lesz a Mary Dugan bünpörének premiereje. Négy egymástutáni estére van egyelőre kitízve az igazgató rendezése mellett folynak a próbák napok óta a kora reggeli óráktól a késő délutáni órákig megszakítás nélkül. A Mary Dugan bünpörének összes előadásaira már most meg lehet váltani a jegyeket.

Hétfőtől kezdve a világ legolcsóbb mozija a magyar színház. Hétfőtől kezdve a magyar színház mozielőadásainál a legdrágább jegy 20 lej lesz. Az összes páholvülések és földszinti jegyek csak 20 lejbe kerülnék. Ennél drágább jegy nem lesz.

Megjelent a Közgazdasági lexikon. Az összes cikkek, gyárak, és ipari vállalatok alapítási és fejlődési történetét, személyi és tárgyi ismertetését statisztikai adatokkal és grafikonokkal el látva ismerteti a most megjelent hatalmas mű, amelynek kiadhatatlan könyve lett a közgazdasági élet tényezőinek. A postai szétküldés és kézbesítés városok szerint már az egész ország területére megkezdődött. Az értékes munka a Pénzvilág közgazdasági lap kiadásában jelent meg.

megnevezve, egész sereg olyan áru van, amely egyáltalán nem is szerepel a vámtarifában. Ilyen például a „magnezia usta” emevezés alatt ismert vegytermék, amelyet négyféleképpen is vámolnak el a vámhivatalok. A pénzügyminiszteriumnak tudomására jutott, hogy a magnezit (magnezita calcinata) egyes vámhivatalok a 953-ik tétel alapján vámolják el, holott az csak a természetes állapotban levő, vagy őrlött magnezitra és dolomitra vonatkozik. Más vámhivatalok a 990-ik tételt alkalmazzák, amely pedig a tűzálló habarcsra vonatkozik. Végül vannak olyan vámhivatalok is, amelyek a magnezitát az 1646-ik tétel alapján vámolják el, amelyek alá a vegyi uton előállított tiszta magnézium-oxid tartozik. Tekintettel arra, hogy a magnezia ehhez áll legközelebb, a szakértőbizottság javaslatára a pénzügyminiszterium úgy döntött, hogy a magnezitát is az 1646-ik tétel alapján kell elvámolni.

A kávé és cukrárszipar tiltakozik a tojás exportédmányának leszállítása ellen. Az új kormány hivatalbalépése után tartott első ülésében a legfőbb gazdasági bizottság elhatározta, hogy a tojás kiviteli vámját, szezonra való tekintet nélkül darabonként 50 banira szállítja le. A tervbevett vámrudáció ellen a vendégipari munkaadók és cukrársziparosok tegnap tiltakozó memorandumot terjesz-

Rádió,
csillárok, égők,
villanyszereelés
CONSTRUCTIO
Cluj, P. Unirii 32. Telefon: 83.

Hogyan kell elvámolni a magnezitát? A jelenleg érvényben lévő vámtarifa nomenklaturájának hiányos volta már rengeteg kellemetlenséget és költséget okozott az importkereskedelemlnek. Amellett hogy egyes cikkek nincsenek precizen

TÖZSDE

Valtapiac 1928 december 7 (Rador)

DEVIZÁK	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		Nyitás	Zárlat						
Zürich	3340-3360	—	—	493	3221	1104375	13696	—	1927
Newyork	172-174	51912	51915	2560	16665	57330	71099	—	—
London	838-840	2518	251810	12418	807	279075	344850	—	48503
Páris	680-684	2028	2028	—	652	2240	2778	—	39075
Milano	915-920	2718	2718	134	875	300150	372175	—	52362
Prága	530-534	153825	1538	—	496	1699	210650	—	26650
Budapest	3010-3020	9054	905450	—	2918	—	12396	—	—
Belgrad	—	91262	91262	—	395	100775	1250	—	176
Bukarest	—	310	312	1485	—	335	41750	—	61
Varsó	—	5820	5820	—	1845	6430	7971	—	—
Bécs	2410-2430	730250	7300	—	2350	806250	—	—	—
Berlin	4080-4100	12371	12372	—	3980	1366375	16938	—	—

Száz lej árfolyama: (utó) Zürich 322, Páris —, Budapest 34450, Bécs 42825, Prága 20375

Egy komoly szó a szemüveget viselő közönséghez

Mindazok, akik születéstől fogva, avagy későbbi külső behatás folytán kénytelenek szemüveget viselni, különös gondot kell fordítani arra, hogy — akár saját maguk választotta, akár orvos által előirt szemüvegük — pontosan fejjüket és arcukat találó keretet kapjanak.

Amilyen lényeges, hogy kényes esetekben az üvegeket orvos írja elő, éppoly lényeges azoknak, akik sokat írnak, olvasnak, avagy precíz rajzokat, mechanikai munkát végeznek, hogy a keretet szaklátszerész válassza meg; szükség esetén formálja azt a fejüket és arc szerint.

Ezen okok figyelembe vétele indította Kolozsvár alantjegyzett, legrégebbi szaklátszerész céget azon — nyugaton régen bevált rendszer bevezetésére, hogy minden darab — üzletében összeállított szemüveget cégjegyével ellát, a kereten előforduló deformációt, vagy törést 2 éven át díjtalanul végzi és erről írásbeli garanciát vállal.

Azon biztos hiszemben, hogy az intelligens közönség ezen rendszer előnyeit fejleszti és értékeli, kérem szives pártfogásukat.

Kun Máttyás Fia
szaklátszerész
Cluj, Calea Victoriei 12. szám.
Alapítási év 1864

Utban Görögország felé

Mielőtt tovább utaznék Jugoszláviából le, görög földre, permetező őszi esőben, megnéztem magamnak ezt a különös, ördögi gyorsasággal megváltozott várost.

A Moszkva-hotel imponáló zöld épülete körül új élet támadt, de azért a régi karakter megmaradt. A kilátó-erkélyt a Duna felé és azon túl Zimonyra, meghagyták primitív parádésan, régi padok a körben, kevés virág és néhány vidéki ember, aki ott ismerkedik, mint egykoron. Délajt munkások jönnek a padokra, boldogan nézik a szép kilátást és boldogtalanul fogyasztják gyöngye ebédjüket.

Mert bármilyen lendülettel is folyik az országépítés, a munkás bére csak nem akar felszökni. Negyventől hatvan dinárig emelkedik az építőmunkások fizetési skálája a napszámostól a szakmunkásig. Ezzel szemben egy polgári lakás a városban, amely áll két szobából, konyhából és hozzátartozó helyiségekből, havi két-három ezer dinár havonta. A periferiákon olcsóbb valaminek a lakás, de csak kis százalékkal. Mert a polgárok szívesebben laknak távol a városi zajtól, ahová a villamosok és autobuszok légiójával könnyűszerrel, olcsón és kényelmesen el lehet jutni. A munkásrétegnek tehát — egy kiváló szocialista vezetőférfi szavait idézem — a szabad, új jugoszláv állam nem hozott felszabadulást. Belgrád, amely ipari centruma ma is ép úgy, mint egykor, az ó-szerb részeknek, a háború előtt három munkáspárti képviselőt küldött a szkupcsinába, most mindössze egy szocialista képviselő ül nagyon közel a kormányt alkotó pártok padosorához. Az ipari Horvátország szintén alig tett valamit a fizikai dolgozók érdekében. Az új állam proletariátusa tehát — ezt uton-uttfélen lehet tapasztalni — nagyon is kirívó ellentétet mutat a nagyvonalú fejlődés közepette.

Mondom, az egykori Belgrád keltelessége hamvas eredetiségében még ott guggol a „Moszkva” környékén. Még ott a szálló homlokzata előtt a szökőkút, ami jól beillenek egy udvarház szerény parkjába, de itt bizony, új paloták s autók között már röstellkednie kell. Mert igaz ugyan, hogy a Hotel Balkán sem változott. Tágas terraszától jómódu parasztnak nézik a Dunát, kalmárok igyekeznek heves gesztusokkal meggyőzni egymást, macedón és albán emberek, gigási típusok apró báronysávlívégükkel a tarkójukon, bő nadrággal és dusan paszomántozott mentével ülnek kerék asztalok körül és renyhén bámulják a levegőt. A sárga ház még a múlté, de körülötte az új élet zajlása Bankok és áruházak a frissen épült palotákban, autók túlkölése és villamosok csengése, rikkanások kiabálása. Délután zene a Moszkva-kávészóban, jól összehangolt, stílusos muzsika, amit „telt ház” hallgat végig, elegáns hölgyek, nagyvárosiasan öltözködő férfiak. És senki sem hoz kutyát magával.

Főhebb pedig, a szkupcsina irányában, a királyi palota körül előkelő boltok és cukrászdák. A vityillók egészen eltűntek, öt és hatemeletes házak liffel.

élesen kivilágított oszlopos lépcsőházzal jöttek a helyükbe. De a barna, alacsony és előkelő orosz követségi palota ma is ott áll magányos elhagyatottságában a sok magas épület között cári címerrel a homlokzatán. A cári követ is itt lakik még, ő közvetíti a jugoszláv kormánynál a beözönlött orosz politikai menekültek ügyes-bajos dolgait, de a követség teremt a vörös-kereszt egyesület foglalta le a diplomáciai munkánál mindenestre különös célokra.

Azon az uccason emelkedik a külügyminisztérium egyszerű, modern palotája. A legtöbb fővárosban ennek a minisztériumnak emelik a legdiszesebb épületet. Belgrádban azonban a katonai intézetek a legimponánsabbak.

Amikor ezt mint szembeszökő dolgot jegyeztem meg a Moszkva-kávészó újságíróasztalánál, egy szerb kolléga (itt a kisebbségi újságírók legjobb barátságban élnek szerb bajtársaikkal) így magyarázta a dolgot:

— Bennünket a sors javakkal nem áldott meg különös bőségben, de gondoskodott jó diplomatákról. Ne értsen félre, nem a mostaniakra gondolok, hanem az előzőkre, főleg Pasicsra, akinek nem volt kifinomodott közep európai simasága, de volt olyan balkáni esze, amivel Anglia külpolitikáját irányíthatta volna. Még jó, hogy ezen a vonalon a régi tradíciókat tartjuk: a szerb egyszerűséget. Nem hivalkodunk a külföldi diplomáciai előtt kiültségekkel, hanem gazdasági és katonai erőinket mutatjuk inkább. Mezőgazdasági és katonai intézményeink páratlanok az egész Balkánon.

Ennél az asztalnál szerb kollégák magyarázzák nekem a zsidó problémát is.

— Az állam lehetőleg egy állította be a dolgokat — mondja egy tagbaszakadt, vállas, eruptív természetű zsurnaliszta, akin meglátni, hogy nem tűr elféltmondást — az állam úgy csinálta mindjárt Nagyserbia megalakulásakor, hogy itt ne legyen semmi néven nevezendő jogi és kulturális különbség a szerb és más nemzetiségek között. Megcsináltuk az iskolatörvényt és az állam nemcsak a felekezetektől átvett iskolák dologi és személyi kiadásait fizeti, hanem még a hitoktatást is. De egyuttal nem törődik azzal, ha maguk, vagy a mohamedánok külön kuzusokon tanítják a saját népi és történelmi kulturájukat.

Egy zsidó újságíró elmondja, hogy minden politikai liberális ellenére a zsidóság nagy tömege mégis legrobbent szenvedett és szenved ma is Szerbiában a gazdasági krízis nyomása alatt.

— Barátom, ez onnan van — indokolja a szerb kolléga — hogy a zsidók a békében nem törekedtek ingatlan megszerzési Szerbiában. Hittük, hogy ügyünk csak átmenetinek tekintették. Nem mentek le a falvakba gazdálkodni és a városokban nem vettek házat meg telket. Most ez megbosszulta magát. Én azt vallom, aki valahol letelepedik, az igyekezzen mindenképp valami fekvőséget szerezni. Mi a zsidókhoz mindig őszinték és jók voltunk, igaz barátok. Nekik tehát a lojalitást azzal

kellott volna beigazolni, hogy ingatlan vesznek, de nem tették. Tudom, mindössze tízszázaléka a zsidóknak rendelkezik a régi Szerbiában ingatlan fölött. A többi kisiparos és kereskedő, akiknek most a szerb kereskedővel és mesteremberrel szemben azért rosszabb a helyzetük, mert ezek legtöbbször az üzletén kívül van kertje, háza, földje és háziállata.

Ezt mondta a szangvinikus szerb kolléga, aki szidta a zsidókat, amiért nem szereztek házat és ingatlant.

Az embernek Szerbiába kell elmennie, hogy ilyet megérjen.

Görögország felé Belgrádból (ó-szerbián és a török területekről Szerbiához csatolt részeken és Albánia mellett vezet a szárazföldi út. Éjszaka indul a vonat nem sok utassal, fűtetlen kocskibban. Akinek takarója, párnája van, aludhat, de csak úgy, ha a lábát nem helyezi el a padon, erre nagyon szigorúak a szerb vasúttasok.

Ennek a szigorúságnak köszönhetően egy nagyon érdekes emberrel való ismeretséget.

A dolog úgy történt, hogy a jó ember a sarokba húzódott, magára vette plédjét, a szemben levő padra, — mint-hogy a hely betöltetlen volt — újságot terített, ráhelyezte a lábait és annak rendje és módja szerint versenyt horkolt a vasút zakatolásával.

Rövid idő múlva azonban beállított a kalauz és elég tapintatlanul, előzetes figyelmeztetés nélkül, leemelte a lábát a szomszédom ülőhelyéről. Az utas fölébredt, a kalauz ránézett, mondott valamit, amit nem értettünk meg, mert szerbül volt mondva, de nem hangzott, mint bocsánatkérés, hanem inkább

mint szemrehányás.

Akkor egy testes, javakorbéli ur szólt és joviális, németül bocsánatot kért tőlünk a kalauz figyelmeztetése miatt.

— Én Laibach vidéki szlovén vagyok és megszoktam még a háború előtti időkben az európaiságot, amit nem igen tudnak ezen a vidéken meghonosítani. Az urnak joga volt a lábait odahelyezni, oda, ahol nem ültek, ha ráterített valamit, ami a padot megóvja a besározástól. Ezt magyaráztam a kalauznak, aki rögtön a reglamára hivatkozott, holott nincs olyan szabályzat a világon, ami az utasnak ehhez a magánügyébe beavatkozhatna. — Egyébként az urak hovaválók?

A kérdés megnyitotta a zárkózott, aludni vágyó ember szívét.

— Ez a zaklatás — mondotta nagyon panaszosan — a legkisebb, ami az utóbbi időkben ért. Ha csak ebből állanának az élet viszontagságai!

És elmondta tanulságos és szomorú esetét, a kornak egyik jellemzően szomorú bűnét, ami, imo, rajta tombolja ki magát. Persze, akik saját személynében érint a dolog, mindig azt hiszik, hogy ő a legboldogtalanabb.

Most jobban szemügyre vettem. Harmincöt-negyven év körüli jól ápolt férfi, az intellektuelek sorából, finom angol flanel-ruhája és választékos fehérneműje volt.

— Konstantinápolyi vagyok — felelte — ott is születtem, ott laknak a szüleim, házuk van és üzletünk. Bécsben, Párisban és Londonban tanultam és tessék, nézzék meg, én mint orosz politikai menekült futkosok a világban, holott soha politikával nem foglalkoztam és soha nem menekültem.

Megmutatta török utlevelét, amelyen zsidó betűkkel, nehegy elkerülje a hatóságok figyelmét, franciául volt odaírva és aláírva: orosz politikai menekült.

(Folytatása köv.)

Könyvet karácsonyra most rendeljen Lepage-nál Kvár.

Most még van idő becsérélni, válogatni! **Meg nem felelőt** vissza vesszük, becséréljük. Jegyzéket ingyen küldünk, vagy választást küldeményt, amiből visszaküldhet, becsérélhet! Ezt a szelvényt töltsse ki és küldje be.

T. Lepage könyvkereskedés, Cluj.
Kérek ingyen karácsonyi könyvjegyzéket. Kérek utánvételt.
Telj összegű ifjúsági könyveket, ami nem tetszik, nyomban visszaküldhetem, becsérélhetem.

Név _____
Pontos cím _____

Nagy karácsonyi vásár

Soha oly előnyösen és jutányosan nem vásárolt senki **szörmeárut** és **szövetkabátot**, mint most, amióta megkezdődött a nagy karácsonyi és újévi vásár.

Mártonffy Testvérek & Co.

szücsáruházában Cluj, Piata Unirii 20.

ahol minden áru a legszolidabban, legjelkisméretebben a beszerzési árban beszerezhető. Rendelések 24 óra alatt készülnek. Előzékeny kiszolgálás.

Nagy karácsonyi vásár

KIADÓHVATA
Str. Baro
SZERKESZ
Ejjei tel
ELŐFIZETES
Egész évre
1 élebre
Negyedévre
Egy óra

IX évfolyam
1928 Decem
• 5689 K

Ma

Aldbbi
annak a
Márton
megyei
marosvás

A most folyó va
több olyan offen
kozás történt a
gyarpárti zsidók
lett nem lehet
Örülök, hogy ép
nyilik alkalmam
nyilatkozásokat o
tegyem.

Ezalkatommal
amit oly sokszor
eddig szóban és
alló erdélyi zsid
az erdélyi magy
sorsközösségben,
és kész lesz egy
célokért és a kise
zetének megjavít
kunk, hogy erő
támogatni fogjuk
vérkisebbség spec
tisztában vagyun
ségek helyzete
van egymással.
tekintetben érezz
lezó parancsként
szükségességét és
mánytól a legtök
got, amelyben se
a szabad iskolav
állami korlátozás

Sajnos a magy
gatarításunkat ne
val. Sőt ellenke
gáció álláspontje
kisebbségi mozg
hosszu ideig egy
létezését. A mag
doan néhány p
kedésének akart
zsidó kisebbségi
ségnek és árulá
magyarsággal sz

Az idők folya
nek rá kellett jö
kisebbségi mozg
litikai realitás,
megek lelkéből
Telhet egyszerű
asztán a magyar
magyarpárti zsi
tak. E változás
választási kamp
zotlabb kifejezés

Ma már nem
zsidó kisebbség
hogy árulók va
pokban hangzot
egy általam egy
csútt magyarpá
felszólalás, ame
tünk jogos, hog
becsületesek, an
előttük. De
nagy „de” — is
mi is, hogy val
meggyőződésü z
kisebbségek utj
jük el, hogy a
nem képviseli a
got, mert van
zsidók, akik má

Mással, val
eddig terjed a
inuen tovább m